№ 19 (1832)

Серада, 4 лютага 2004 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць — 5 разоў у тыдзень
Выдавец: УП «Народная воля».

Кошт свабодны.

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

E-mail: nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Надвор'е

У Мінску сёння ўдзень чакаецца — -1...+1, уначы — -1...+1, на працягу сутак — дождж; у Брэсце ўдзень — +1...+3, уначы — +8...+10, на працягу сутак — дождж; у Гродне ўдзень — 0...+2, уначы — +6...+8, на працягу сутак — дождж; у Віцебску ўдзень — -3...-1, снег, уначы — 0...+2, дождж; у Гомелі ўдзень — -6...-4, без ападкаў, уначы — -1...+1, дождж; у Магілёве ўдзень — -4...-2, снег, уначы — -1...+1, дождж.

www.meteo.by

Пейджынгавую сувязь редакции обеспечивает
МОБИЛКОМ пейджинг-система
(017) 222-46-51
(017) 222-46-52

ПУЛЬС

З 1 лютага ў Беларусі на 1,5 працэнта павышаны тарыфы на электраэнергію для насельніцтва

З 1 лютага ў Беларусі на 1,5 працэнта праіндэксаваныя дзеючыя тарыфы на электраэнергію для насельніцтва. Як паведамілі БелаПАН у Міністэрстве эканомікі, адпаведная пастанова прынята Мінэканомікі 30 студзеня.

Такім чынам, з 1 лютага тарыф на электрычную энергію для гарадскога і сельскага насельніцтва склаў **72,7** руб. за 1 кВт/г.; для гарадскога насельніцтва ў дамах, абсталяваных электраплітамі, — 52,8 руб. за 1 кВт/г.

Папярэдняя індэксацыя тарыфаў на электраэнергію для насельніцтва рабілася ў студзені 2004 года. Студзеньскі тарыф на электрычную энергію для гарадскога і сельскага насельніцтва складаў 71,6 руб. за 1 кВт/г., для гарадскога насельніцтва ў дамах, абсталяваных электраплітамі, — 52 руб. за 1 кВт/г.

Ірына САЗАНОВІЧ.

Курэй «прашчупаюць» на грып

Міністэрства аховы здароўя Беларусі ўзмацніла эпіднагляд у дачыненні да рэспіраторных захворванняў і пнеўманій невядомай этыялогіі, асабліва сярод асоб, якія маюць кантакты са свойскай птушкай.

Як паведаміў БелаПАН галоўны эпідэміёлаг міністэрства Анатоль Кажамякін, такія захады робяцца ў сувязі з эпідэміяй курынага грыпу сярод свойскай птушкі ў краінах Азіі.

Нагадаем, што з 13 студзеня Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання Беларусі ўвяло забарону на ўвоз на тэрыторыю краіны птушкі з сямі азіяцкіх краін: В'етнама, Паўднёвай Карэі, Японіі, Камбоджы, Таіланда, Лаоса і Пакістана. Акрамя таго, робяцца захады па недапушчэнні заносу інфекцыі на птушкафермах і птушкафабрыках краіны. Так, строга абмежавана наведванне гэтых гаспадарак, узмоцнена жорсткасць кантролю за транспартам, які падвозіць кармы, а таксама больш дакладна робіцца бягучая ўборка і дэзінфекцыя.

Паводле звестак Сусветнай арганізацыі аховы здароўя, на 1 лютага ад гэтага цяжкага рэспіраторнага захворвання ў Паўднёва-Усходняй Азіі памерлі восем чалавек.

Вольга АСІПЕНКА.

Фірменна і танна

Беларуская чыгунка прыняла рашэнне аб зніжэнні кошту праезду ў некаторых фірменных цягніках.

Як паведамілі БелаПАН спецыялісты аддзела інфармацыі і рэкламы Беларускай чыгункі, з 5 лютага і да ўводу новага графіка руху пасажырскіх цягнікоў (май 2004 года) устанаўліваецца каэфіцыент 1,2 замест 1,5 для фірменных цягнікоў №40/39 Полацк—Масква, №52/51 Мінск—Санкт-Пецярбург, №56/55 Гомель—Магілёў—Масква, №78/77 Гродна—Масква.

Спецыялісты патлумачылі, што апошнім часам адзначана зніжэнне пасажырапатоку па гэтых кірунках і адбываецца гэта шмат у чым з-за высокага кошту праезду. Акцыя, якую праводзіць Беларуская чыгунка да ўводу новага графіка руху пасажырскіх цягнікоў, мае на мэце прыцягнуць пасажыраў. Напрыклад, па разліках спецыялістаў, пасля паніжэння каэфіцыенту кошт праезду ў купейным вагоне ад Мінска да Масквы знізіцца на 14 тыс. рублёў.

Няблага едзем...

Экспарт аўтатранспартных паслуг за 2003 год склаў у Беларусі 230 млн. долараў ЗША і вырас да ўзроўню мінулага года на 24,4 працэнта.

Пра гэта БелаПАН паведамілі ў прэс-службе Міністэрства транспарту і камунікацый.

Па выніках 2003 года падведамаснымі прадпрыемствамі Мінтранса дасягнуты прагназуемы паказчык па росце аб'ёму перавозак грузаў, які склаў 103,3 працэнта пры заданні 101 працэнт.

Больш чым у 2 разы зніжана ўтвораная ў 2002 годзе запазычанасць за спажытыя энергарэсурсы. Таксама выканана ўстаноўленае заданне па скарачэнні аб'ёмаў спажывання паліўна-энергетычных рэсурсаў. Спажыванне знізілася на 5,5 тыс. тон умоўнага паліва, ці на 7 працэнтаў, у выніку чаго атрыманы эканамічны эфект у суме 950 млн. рублёў.

Прыцягнута інвестыцый у асноўны капітал у памеры 170,7 млрд. рублёў, ці 111,7 працэнта. Забяспечана станоўчае сальда знешняга гандлю паслугамі. У 2003 годзе таксама ўведзена ў дзеянне амаль 55 кіламетраў рэспубліканскіх дарог агульнага карыстання.

Аляксей АРЭШКА.

ЧУЛІ?

Прэзідэнт Еўрапарламента лічыць кіраўніцтва Беларусі ненадзейным партнёрам

Але так было не заўсёды

Днямі ў польскай сталіцы з афіцыйным візітам знаходзіўся прэзідэнт Еўрапейскага парламента **Пэт КОКС.** Падчас выніковай прэс-канферэнцыі спадар Кокс закрануў тэму перспектыў супрацоўніцтва пашыранага Еўрасаюза з Беларуссю. Вось як ён адказаў на пытанне варшаўскага карэспандэнта Радыё "Свабода": *"Увогуле ў Еўрапейскім парламенце пануе думка, што пасля пашырэння Еўрасаюза трэба больш актыўна развіваць усходні накірунак палітыкі аб'яднанай Еўропы. А Беларусь з'яўляецца выключна складаным выпрабаваннем для здзяйснення гэтай палітыкі. Справа ў тым, што для таго, каб рабіць палітыку, трэба мець надзейных партнёраў. Да таго ж еўрапейская палітыка робіцца з верай у пэўныя вартасці — дэмакратыю, правы чалавека, вяршэнства закону ды шмат іншых. Калі казаць шчыра і паспрабаваць пры гэтым быць вельмі дыпламатычным, дык сярод кіраўніцтва Беларусі мы, напэўна, не знойдзем такіх партнёраў. Я б хутчэй казаў пра вельмі нацягнутыя паводзіны Еўропы ў дачыненнях да Беларусі — не з самімі беларусамі, а менавіта з кіраўніцтвам гэтай краіны".*

Пра тое, што насцярожана ставяцца да цяперашняга беларускага кіраўніцтва не толькі ў самай уплывовай еўрапейскай установе — Еўрапарламенце, але і ў іншых палітычных структурах аб'яднанай Еўропы сведчаць і вынікі апошняй сесіі Парламенцкай асамблеі Савета Еўропы, якая завяршылася днямі ў Страсбургу. Удзельнік пасяджэнняў — намеснік старшыні Аб'яднанай грамадзянскай партыі **Яраслаў РАМАНЧУК** даў такі каментарый "Народнай волі":

— Першы вынік сесіі — гэта рашэнні, прынятыя ў ПАСЕ адносна Палаты прадстаўнікоў. Калі ў "палатцы" не створаць камісію па справах зніклых, не выкажуць сваю дакладную пазіцыю на гэты конт, то шлях яе дэпутатаў у ПАСЕ "заказаны", нават нефармальная прысутнасць "палатнікаў" на мерапрыемствах гэтай арганізацыі будзе непажаданай. Гэтае рашэнне грунтуецца на тым, што ў Беларусі знікаюць палітыкі, ёсць склад крымінальнага злачынства, а парламентарыі, якія павінны сачыць за законнасцю, не прымаюць абсалютна ніякіх мер для таго, каб гэтыя злачынствы былі выкрыты. Гэта, з пункту гледжання еўрапарламентарыяў, нонсенс.

— Калі размаўляць не толькі пра Палату прадстаўнікоў, а наогул пра Беларусь, якія наступствы, на Ваш погляд, чакаюць Беларусь пасля апошніх рашэнняў у ПАСЕ, а таксама нядаўна выказанай пазіцыі кіраўніка Еўрапейскага парламента?

— Наступствы могуць быць самыя сумныя. Калі апошняя рэзалюцыя юрыдычнага камітэта ПАСЕ будзе прынята на пленарным пасяджэнні ў красавіку, то думаю, што да восені Еўрапейскі парламент, Еўракамісія разгледзяць гэтае пытанне — і хуткае ўвядзенне санкцый у адносінах да Беларусі я лічу непазбежным. Гэтаму спрыяе і тое, што адначасова можа завяршыцца расследаванне справы с незалежнымі прафсаюзамі — занадта многа сцяжынак зыходзіцца ў адным месцы. Санкцыі могуць быць не толькі эканамічныя — напрыклад, могуць увесці пэўныя візавыя абмежаванні. Я таксама не выключаю магчымасці ўзбуджэння крымінальных спраў у шэрагу краін — членаў Еўрапейскага Саюза супраць пэўных службовых асоб Беларусі. У любым выпадку прадстаўнікі Адміністрацыі прэзідэнта і Нацыянальнага сходу Беларусі будуць, безумоўна, мець праблемы ў стасунках з еўрапейскімі структурамі. Таму што менавіта на іх ляжыць асноўная адказнасць за тую патавую сітуацыю, якая існуе. Каб выйсці з такой сітуацыі, трэба даказаць, што гэта не пазіцыя афіцыйных улад, а проста злачынствы, якія па тым ці іншым прычынам не былі расследаваны.

Дарэчы, тупік у зносінах паміж кіраўніцтвам Еўрасаюза і Беларусі існаваў не заўсёды. Узгадваючы зусім нядаўнюю гісторыю, былы кіраўнік дзяржавы, спікер Вярхоўнага Савета 12-га склікання **Станіслаў ШУШКЕВІЧ** паведаміў "Народнай волі", што вышэйзгаданыя зносіны былі на пачатку 90-х гадоў амаль ружовымі:

— У нас не было ніякіх праблем. З самых першых гадоў беларускай незалежнасці кіраўніцтва Беларусі актыўна запрашалі ў замежныя краіны — і мяне, і Кебіча (кіраўнік урада ў той час. — **А.С.**), і міністра замежных спраў, іншых чыноўнікаў. Запрашэнняў было так шмат, што мы адчувалі пэўныя цяжкасці ў выбары, куды ехаць. Мы ўдзельнічалі ў сусветным эканамічным форуме ў Давосе. Проста жудасна, што на гэты форум нас больш не запрашаюць, а гэта значыць, краіна страчвае вялікія сумы патэнцыйных замежных інвестыцый. Я сам ездзіў два разы ў Давос, рабіў там некалькі справаздач. Я выступаў у Страсбургу, запрашаўся ў Савет Еўропы. Усюды падпісваліся разнастайныя пагадненні — каб людзі працей ездзілі, каб можна было займацца бізнесам, каб не было двайнога падаткаабкладання (дарэчы, усе тыя пагадненні працуюць да гэтага дня). Нас хацелі чуць у той час у Еўропе, намі цікавіліся...

Алесь СІЛІЧ.

МОСКВА—МИНСК

Иванов расставил все точки над белорусскими «і»

Под таким заголовком в российской "Независимой газете" помещена статья, фрагменты которой приводим ниже.

"Состоялся рабочий визит в Минск министра иностранных дел РФ Игоря Иванова. Официальной целью его приезда стало участие в третьем совместном заседании коллегий МИД России и Беларуси, на котором обсуждалась совместная стратегия действий двух стран во внешней политике. Однако никакие судьбоносные решения на сей счет даже не планировались. А поэтому белорусские эксперты заранее предполагали, что истинная причина приезда Иванова связана с намерением Москвы расставить все точки над "і" в затянувшихся переговорах о поставках российского газа...

Напомним, что в январе "Газпром" полностью приостановил поставки газа в республику. А в конце месяца истек срок контрактов Минска с независимыми поставщиками — "Итерой" и "Транснафтой". Эти соглашения были продлены буквально за несколько часов до планировавшегося полного прекращения газообеспечения страны.

Официальные структуры в Минске не комментировали информацию о том, что во время визита Иванова обсуждался вопрос дальнейшего сотрудничества белорусского правительства с "Газпромом". Российская сторона заранее жестко заявила, что рассматривает газовую проблему как "спор хозяйствующих субъектов", не имеющий политической подоплеки. Соответственно Москва дистанцировалась от просьб Минска о воздействии на "Газпром".

На прошлой неделе российский секретарь Совбеза Рушайло обсуждал с белорусской стороной вопросы, связанные с укреплением общей системы безопасности в свете приближения баз НАТО к границам Союзного государства. Уже готов проект договора о совместной границе Союзного государства, который может быть подписан к середине лета. Также прорабатываются соглашения между двумя странами об использовании миграционных карт единого образца, о совместной охране внешней границы в воздушном пространстве и создании единой региональной системы ПВО Беларуси и России. Таким образом, на сегодня между двумя союзными государствами проблемы остаются, похоже, только в ключевой для Минска сфере энергетики".

Нельзя не обратить внимание на последние строки статьи в российской "Независимой газете". Если верить ей, то получается, что Россия уже как бы втягивает, засасывает Беларусь. Ведь получается, что у нас скоро будет совместная граница, единая система ПВО, совместная охрана границы в воздушном пространстве, хотя не совсем ясно, что это такое: оно наше или уже российское? Не стремится ли белорусский режим такой дорогой ценой обезопасить себя от мнимых угроз?!

Сергей ИВАНОВ.

Во паднялі дык паднялі!

Пастановай Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Беларусі з 1 лютага павялічаны памеры дзяржаўных дапамог сем'ям, якія выхоўваюць дзяцей.

Як паведамілі БелаПАН у Мінпрацы і сацабароны, у сярэднім рост дапамог складзе 4 працэнты. Зараз гэтая пастанова знаходзіцца на рэгістрацыі ў Міністэрстве юстыцыі. Разам з тым плануецца, што аднаразовая дапамога пры нараджэнні дзіцяці складзе 226 тысяч 380 рублёў, аднаразовая дапамога жанчыне, якая стала на ўлік да 12 тыдняў цяжарнасці, складзе 113 тысяч 190 рублёў, штомесячная дапамога па доглядзе дзіцяці ва ўзросце да 3 гадоў у поўнай сям'і з працуючымі бацькамі або апекунамі - 73 тысячы 570 рублёў, штомесячная дапамога па доглядзе дзіцяці ва ўзросце да 3 гадоў непрацуючым бацькам або апекунам складзе 39 тысяч 620 рублёў.

Спецыяліст адзначыла, што новыя памеры дапамог будуць дзейнічаць да 30 красавіка гэтага года.

Вольга АСІПЕНКА.

НЕЛЬГА МАЎЧАЦЬ

Паляванне на ТБМ

Вольга ІПАТАВА

На адной з сустрэч з чытачамі мне задалі пытанне — як жывуць зараз беларускія пісьменнікі, якія не славяць уладу, а кіруюцца законамі сумлення? "Як стронга", — адказала я. Удакладняць было не трэба: гэтая аўдыторыя ведала, што фарэль жыве ў чыстай вадзе і кіруе супраць плыні.

На самай справе гэта быў занадта паэтычны вобраз. Сённяшняй стронзе трэба выжываць у вадзе бруднай і ядавітай, яе бесперастанку труцяць хімікаліямі і нястомна спрабуюць "выціснуць" з рэчак нашага беларускага жыцця.

Пацвярджэнне гэтаму — чарговая спроба "наезду" на Таварыства беларускай мовы.

У сённяшнім грамадскім жыцці гэта — самая актыўная, жыццяздольная і энергічная структура, якая мае падтрымку ў самых далёкіх мястэчках і вёсачках Беларусі. Яе адрозненне ад іншых, у тым ліку палітычных арганізацый, на мой погляд, у тым, што пратэстнага ў ёй меней, чым у іх, а вось любові, таго сакральна-патаемнага, што жывіць нацыю, — найболей. Сёння той, хто на пачатку Адраджэння 90-х біў сябе ў грудзі і спадзяваўся на нейкія дывідэнты ад беларускасці, сядзіць сабе ціха, а ў горшым выпадку зноў стаў "інтэрнацыяналістам." Тыя ж, хто не па загадзе, не па нейкай выгадзе для сябе прапагандавалі нацыянальную літаратуру, любілі беларускае слова, засталіся тымі ж. Больш таго — яны смела ішлі насуперак таму адкату ад нацыянальнага, які імкліва распачаўся з 1994 года. Варта ўзгадаць адну Марыю Мацюкевіч з Салігорска, чыя сумная гадавіна смерці прыйшлася на сёлетнія Каляды. Гадамі яна, простая настаўніца, ладзіла ў сваім горадзе цэлыя фестывалі беларускай паэзіі, знаходзіла спонсараў, угаворвала пісьменнікаў, у якіх заўсёды няма часу, прыехаць і выступіць у школах і тэхнікумах. Згарэла яна, як знічка, пасля таго як быў забіты яе сын, а забойцаў не знайшлі, паколькі, як гаварылі ў горадзе, і не асабліва шукалі...

А ці ж яна адна гарэла любоўю да роднага слова? Такіх людзей, хто гатовы на актыўнае дзеянне, а не толькі на размовы ды енкі, калі і не так шмат, як хацелася б, то ўсё ж яны ёсць. Менавіта іх і актывізуе, і арганізоўвае сёння для канкрэтных спраў Таварыства беларускай мовы. У каго яшчэ шукаць ім падтрымкі, разумення ды ацэнкі сваёй працы? У аддзелаў адукацыі, якія, хочуць яны таго ці не, змушаны выконваць дырэктывы зверху ды скасоўваць беларускія школы? У аддзелаў культуры, якія не ў стане забяспечыць бібліятэкам сродкі на набыццё кніг сучасных беларускіх аўтараў? У райвыканкамаў, якія б'юцца за надоі ды кармы для згалелых калгасаў і пасылаюць на буракі і бульбу тых, хто фінансава цалкам залежыць ад іх, — настаўнікаў ды бібліятэкараў, якія не ўдасканальваюць свае веды за сучаснымі часопісамі, а з калгасных палёў бягуць на ўласныя соткі, каб дашчэнту не змізарнець на сваіх нікчэмных заробкахі

Ідуць і едуць энтузіясты беларускай нацыянальнай ідэі ды беларускага слова на сядзібу ТБМ — там ладзяць семінары, заўсёды прапануюць новае і вучаць на ўласным прыкладзе, як умудрыцца выпускаць газету (а цяпер — не толькі "Наша слова", але і "Новы час") не на дзяржаўныя, а на грамадскія, на нашы з вамі грошы. Тут раскажуць пра новыя кнігі, што выйшлі ў недзяржаўных выданнях, і іх можна пагартаць тут жа, на пастаяннай выставе самых апошніх па часе выдання кніг і часопісаў.

Канешне, вялікая заслуга ў тым самога старшыні ТБМ Алега Анатольевіча Трусава, які здолеў стварыць зладжаны ды працаздольны калектыў там, дзе не раз ужо рабіліся спробы ягонага руйнавання.

Так, гэтае дзікунства — інакш яго не назавеш — ужо не раз адбывалася ў нашай найноўшай, дзесяцігадовай "ледніковай эпосе". Ужо вывозілі адсюль, з сядзібы ТБМ, на трактарах бясцэнныя кнігі, выкідалі з такой цяжкасцю знойдзеную ды прывезеную мэблю, закідвалі штрафамі. За што? За любоў да таго, што за тысячагоддзі гісторыі назапасілі продкі, і найперш, канешне, за мову, "якой азваўся беларус". Без мовы яго даўно ўжо не было б, як няма *эрзя, меры, чудзі* і іншых народаў, ад якіх засталося толькі паўзняважлівае блокаўскае "чудь начудила да меря намерила" і якія растварыліся ў вялізным рускім этнасе.

У любові ёсць свае законы, непадуладныя ніякім высілкам мэтазгоднасці і нават уласнай бяспекі. і ў гэтым — трывушчасць мовы, нягледзячы ні на што. Хто з тых, "прадзвінутых" настолькі, што яны грэбуюць родным, адкажа на простыя пытанні — чаму ты не хочаш знікаць, беларус? Чаму ты, беларускі інтэлігент, ледзь утварыўся продых у задушлівым цяжары імперыі, з такой самаадданасцю ўзяўся аднаўляць гераічныя ўчынкі продкаў, якія адчайна, ад стагоддзя да стагоддзя, баранілі свой лад жыцця, сваю зямлю? Няўжо ты не бачыш, з якім імпэтам палююць на кожнага твайго суродзіча, які не хоча аддаваць сваіх дзяцей на згубу за чужыя нам геапалітычныя і эканамічныя інтарэсы?

І — няўжо ж ты не падтрымаеш, не абароніш гэтага свайго суродзіча, калі ўжо сам не хочаш выходзіць з-пад цёплай страхі, каб нешта канкрэтнае зрабіць для агульнай нашай справы — захавання Беларусі?

Паляванне ідзе, як кажуць, амаль на "ўсіх франтах". Пазалетась так палявалі на Саюз пісьменнікаў. Загналі яго ў даўгі, прытрымліваючы ад рашучых дзеянняў абяцанкамі на розных, самых высокіх дзяржаўных узроўнях, стварылі гвалтоўны холдынг, спрабавалі раздзяліць, каб лягчэй было вылучыць самых непакорлівых і накінуць на іх удаўку. Не ўдалося. Саюз працуе, праводзяцца вечарыны, прымаюць у сябры нашай творчай арганізацыі новых маладых сяброў. Нягледзячы на тое, што сучаснай беларускай кнізе неверагодна цяжка дабрацца да чытача ў глыбінку, апроч таго, на друкаваныя выданні простай сям'і падпісацца таксама праблематычна, усё ж , як парасткі скрозь асфальт, прабіваюцца ў мястэчкі ды гарады і сучасныя аўтары. І для любога, хто хаця трохі разбіраецца ў літаратуры, відавочна — яна жыве, нягледзячы на тое, што па тэлебачанні нядаўна зноў прагучала, што беларускай літаратуры нібыта няма.

(Заканчэнне на 2-й стар.)

КРИМИНАЛ

Чиновники уже дают взятки друг другу?

В Минске в момент получения взятки прямо на улице Тимирязева сотрудники ОБЭП задержали главного инспектора Фрунзенского отдела социальной защиты населения.

Сам по себе факт обыденный, особенно если учесть, что далеко не всякое подобное уголовное деяние до суда доходит. Еще доказать надо. Но если в этом случае получится, то история отчественного мздоимства пополнится весьма оригинальным случаем. Всего каких-то 250 тысяч рублей чиновнице вручила другая чиновница — главный бухгалтер ЖЭС-47. За что?

По предварительной информации, бухгалтерия ЖЭСа нарушила порядок начисления и перечисления денежных средств в фонд социальной защиты, за что наказывают рублем. Взятка должна была благоприятно повлиять на уменьшение штрафных санкций.

Кража замедленного действия

Можно ли похитить 100 миллионов рублей так, чтобы это заметили через год? Можно.

Прокуратура Московского района недавно возбудила уголовное дело в отношении нигде не работающего А.Червяка. Ему вменяется в вину то, что 10 марта 2003 года он, являясь директором ресторана "Папараць-кветка", "злоупотребил служебным положением и похитил" сто миллионов триста тысяч рублей.

Виталий ЧИЖОВСКИЙ.

АКТУАЛЬНО

Альтернативы соли нет, —

говорят специалисты дорожных служб Беларуси.

Каждый год в зимний период на дороги и тротуары страны высыпается до 300 тысяч тонн соли. Дорожники говорят, что сегодня это лучший способ борьбы с гололедицей. Соль — вещество отечественного производства, стоит недорого, и, кроме того, на ее доставку не требуется больших затрат.

"Мы используем отходы калийных удобрений, — поясняет начальник отдела содержания дорог БелдорНИИ **Валерий Хатковский**. — *Соли в чистом виде на дороги никто не сыплет, это было бы дорого. Такие же технологии используются и в Европе. Солигорскую соль закупает у нас Польша, Литва".*

Однако ученые давно доказали, что дорожная соль вовсе не безвредна. Больше всего от соли страдают почва и автомобили. Из-за коррозии корпусов машин, в окружающую среду поступает огромное количество ионов тяжелых металлов, железа, никеля, хрома, цинка. А московские биологи еще в 1997 году огласили ужасные цифры: ежегодно от соли гибнет более 30 тысяч деревьев, концентрация хлоридов зимой в городе превышает норму в 5—10 раз. По этой причине дорожники российской столицы практически отказались от соли. На московских улицах несколько последних лет в борьбе с гололедом применяется 6 видов жидких и твердых реагентов. Наиболее широко используется хлористый кальций модифицированный.

Однако наши специалисты говорят, что Беларусь еще не готова отказаться от соли. Например, чтобы использовать вместо соли хлористый кальций, понадобится изменить всю систему зимнего досмотра дорог. Кроме того, хлористый кальций используется жидким, а это значит, что для его хранения понадобятся специальные емкости. Кроме того, он значительно дороже отечественной соли и, как убеждают наши дорожники, не такой уж и безвредный.

А как в других странах, где зимой снежно и скользко, борются с гололедицей? В Швейцарии и Австрии, например, применяют фрикционные материалы — песок и мелкий щебень. В Японии в асфальтовом покрытии размещают спирали, по которым во время снегопада пропускают электрический ток. Асфальт нагревается, лед тает, и дорога становится чистой.

Наши ученые тоже не дремлют, определенные наработки у них есть. Они разработали и освоили производство новых противогололедных материалов — ингибиторов с пониженной коррозионной активностью. Но внедрить их в практику пока не могут. Нет денег.

В Комитете по автомобильным дорогам говорят, что в ближайшие годы на белорусские дороги будут сыпать все ту же вредную для машин и обуви соль. А это значит, что каждый вечер мы будем соскребать с сапог или ботинок белые солевые разводы. *"Можно обратиться в суд на дорожные службы,* — говорят юристы Белорусского общества защиты потребителей. — *Но нереально выиграть данный процесс. Технологии, которые используются в борьбе с гололедицей, утверждены на государственном уровне".*

Мария ЭЙСМОНТ.

ПУЛЬС

Камуністы Сяргея Калякіна — супраць павышэння цэн

70 чалавек узялі ўдзел у санкцыянаваным пікеце супраць павышэння цэн на жыллёва-камунальныя паслугі, які прайшоў 1 лютага на плошчы Бангалор у Мінску.

У інтэрв'ю БелаПАН сакратар Цэнтральнага камітэта ПКБ Алена Скрыган адзначыла, што галоўная мэта акцыі — прыцягнуць увагу ўлад да праблемы збяднення большасці насельніцтва краіны. "Зараз рост тарыфаў на камунальныя паслугі значна перавышае рэальны рост заработнай платы і пенсій. Разрэкламаваная ўладай жыллёва-камунальная рэформа звязана толькі да павышэння тарыфаў, а якасць абслугоўвання насельніцтва ў лепшым выпадку засталася на ранейшым узроўні", — заявіла А.Скрыган.

"Я перакананы, што моладзь не павінна заставацца ў баку ад гэтай праблемы, — дадаў да гэтага лідэр ЛКСМБ Дзмітрый Яненка. — Калі сёння маладыя людзі не будуць абараняць свае сацыяльныя правы, то заўтра яны будуць вымушаны большасць сваіх даходаў траціць на аплату ЖКГ, а не накіроўваць іх на адукацыю, харчаванне, адзенне і адпачынак".

Юрый ПАЦЁМКІН, БелаПАН.

Самая нізкая зарплата — у вяскоўцаў

Атрымаўшы першую ў 2004 годзе зарплату, жыхары Віцебшчыны пераканаліся, што, як і летась, абяцаны прэзідэнтам яшчэ на 2002-і год сярэдні заробак, адпаведны сотні долараў ЗША, усё яшчэ застаецца марай для большасці рабочых і служачых.

Да гэтай адзнакі зарплата па выніках мінулагодняга снежня недарасла ў працаўнікоў гандлю і грамадскага харчавання (іх зарплата склала ў сярэднім 190 тысяч рублёў), а таксама — у рабочых і служачых сельскагаспадарчай вытворчасці (122,5 тысячы), у малодшага медыцынскага персаналу (160,5 тысячы рублёў).

Ненашмат перасягнула запаветны 100-доларавы рубеж снежаньская зарплата работнікаў культуры і мастацтва (204 тысячы).

Адносна высокую зарплату за апошні месяц 2003 года атрымалі на Віцебшчыне супрацоўнікі банкаў (504 тысячы рублёў) і органаў дзяржаўнага кіравання (400 тысяч). Даволі сціплыя заробкі на трамвайным і тралейбусным транспарце (ад 230 да 240 тысяч рублёў). Крыху больш за іх атрымалі работнікі жыллёва-камунальных службаў, а найлепшым чынам (вядома, адносна) абстаюць справы са студзеньскай зарплатай (г.зн. па выніках снежня) у работнікаў паліўнай прамысловасці, у металургіі, на трубаправодным транспарце і ў энергетыцы (вышэй за 500 тысяч рублёў). Але і гэтай зарплаце, магчыма, мала хто зайздросціў бы, калі б статыстыка паведаміла аб змяненні цэнаў і тарыфаў.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

Паляванне на ТБМ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Я стараюся пазбягаць пераліку прозвішчаў, бо абавязкова не назавеш некага, хто варты таго, каб ягоная праца была хаця б абазначана. Але як не сказаць пра нядаўна выдадзеныя (канешне, не ў дзяржаўным выдавецтве) кнігі "Сучасная беларуская проза" і анталогію вершаў "Краса і сіла", складзеную Міхасём Скоблам, якія далі шырокую панараму пісьменнікаў, што актыўна і плённа працуюць у айчыннай літаратуры? Дарэчы, кнігі тыя купляюць даволі актыўна, што таксама гаворыць пра цікавасць чытача да роднай літаратуры. Як не сказаць, напрыклад, пра новы раман Эрнеста Ялугіна "Афганская пастка"? Вострасюжэтны палітычны дэтэктыў з сумнымі рэаліямі нашага жыцця захоплівае з першай старонкі. Аўтар жа, які не адносіцца да ліку "прабіўных", шукае магчымасці яго выдаць. Вось бы нашым палітычным партыям зацікавіцца раманам і дапамагчы аўтару! Не сакрэт, што жорсткае паляванне апошніх гадоў і на самыя гэтыя партыі неяк абасобіла іх ад творцаў, ад літаратуры, жывапісу і музыкі, і на выставах ці паэтычных вечарынах амаль не ўбачыш палітыкаў. А дарэмна!

Некалі наша палітычная пасляваенная эміграцыя, выдаючы газеты і часопісы, давала на іхніх старонках шмат (нават, на думку некаторых, зашмат) вершаў, паэм ды апавяданняў беларускіх літаратараў. Але менавіта мова, паэтычнае слова не далі беларусам растварыцца і знікнуць у іншых, больш магутных нацыях. Узгадваю, як, будучы ў гасцях у адной з нашых цудоўных беларускіх жанчын Нямеччыны Надзеі Мікалаеўны Барт (Юрэвіч), я пачула ад яе мноства вершаў, у тым ліку невядомага мне тады Х.Ільяшэвіча, а пасля і рамансы на музыку А.Карповіча. У гутарцы пра ролю літаратуры ў захаванні нацыянальнай свядомасці яна ўзгадала пра сваю сяброўку Надзею Касмовіч са Штутгарта, тут жа патэлефанавала. "А ведаеш, хто ў мяне ў гасцях?" Я ўзяла слухаўку і была ашаломленая: спадарыня Касмовіч напамяць працытавала мне верш з маёй першай кніжкі "Раніца"! А пасля стала чытаць і іншых сучасных аўтараў. Адкуль жа такое веданне нават маладых аўтараў, не кажучы ўжо пра мэтраў літаратуры? "Да беларускай літаратуры заўсёды звярталіся ў сваіх артыкулах і перадачах і С.Станкевіч, і Ю.Віцьбіч, і Я.Запруднік, — адказала яна. — Ды і мой муж заўсёды цікавіўся, што ж адбываецца ў савецкай Беларусі, ці жыве там яшчэ нашае слова"...

Слова, нягледзячы на няспынную русіфікацыю, якая ўзмацняецца з кожным годам, усё ж яшчэ жыве. Яно не толькі ў творах пісьменнікаў, якія цяпер, каб дабрацца да чытача, праходзяць ледзь не паласу з перашкодамі, з мінамі і акопамі, нібыта лазутчыкі ў ваенныя часы. Не сакрэт, што ёсць пэўныя спісы тых, каго не падпускаюць ні да дзяржаўнага тэлебачання, ні да радыё, нібыта яны і сапраўды лазутчыкі чужой дзяржавы — чужой на сваёй зямлі! Ёсць і іншыя грамадскія арганізацыі, якія моцна занепакоены становішчам, якое склалася на сёння, калі зноў, як і ў савецкія часы, у гарадах амаль няма беларускіх школ, — такія, як Згуртаванне беларусаў свету "Бацькаўшчына". Але Таварыства беларускай мовы шчыруе найбольш, яно не дае спатолі чыноўнікам, нястомна нагадваючы ім аб законах, якія не працуюць, аб іхнім абавязку перад дзяржавай, якая дэ-юрэ існуе як незалежная і называецца пакуль што, дзякуй Богу, не "Северо-Западный край" (у якім, дарэчы, не былі б яны ўжо ні міністрамі, ні кіраўнікамі дэпартаментаў, ні ўвогуле кім-небудзь значным, а толькі тымі запраданцамі, якімі грэбуюць і самі пакупнікі).

Ганебна чуць сёння ад нашых міністраў суцэльную рускую мову, непрыемна бачыць, як кіраўнікі беларускіх тэатраў, артысты, музыкі, што носяць званне народных і заслужаных, дэманструюць сваю непавагу да тытульнай нацыі (ні разу апошнім разам не чула беларускай мовы ў інтэрв'ю Я.Паплаўскай ды А.Ціхановіча, Г.Давыдзькі ці каго-небудзь з "Песняроў"(за выключэннем тых, у якіх Л. Барткевіч). Дарэчы, заўсёды па-беларуску выступае хіба што толькі М. Фінберг, дзякуй яму і за нястомную прапаганду нацыянальнай песні! Колькі разоў бывае і такое: артысты спяюць песню, прачытаюць верш па-беларуску і тут жа кланяюцца публіцы: "Спасибо!", так што адразу бачыш, што ім нацыянальнае — толькі служба)... Але ўдвая больш ганебна чуць, як нават некаторыя беларускія пісьменнікі, угодліва схіляючыся перад якім-небудзь журналістам СТБ, якое найбольш агрэсіўна рускамоўнае, таксама загавараваюць на іншаземнай мове, нібыта іх тут, у сваёй краіне, нехта не зразумее, нібыта іх не запішуць, калі яны стануць гаварыць на той мове, на якой пішуць, вучачы грамадзянскай і нацыянальнай свядомасці тых жа самых журналістаў, а не патураючы ім у нігілізме...Тады ўзгадваецца даўняе, але вельмі сучаснае сёння слова Максіма Багдановіча:

Біце ў сэрца іх, біце мячамі,
Не давайце чужынцамі быць!

У Алеся Жука ёсць цудоўнае апавяданне "Паляванне на апошняга жураўля". Яно таксама ўзгадваецца, калі ў нашай краіне пачынаецца чарговае паляванне — на дзяцей з беларускага ліцэя імя Коласа, на творцаў, на грамадзянскую супольнасць, якая ва ўмовах татальнага алкагалізму, росту злачынстваў ды духоўнай дэградацыі грамадства магла б зрабіць непараўнаўча болей, чым сёння, калі яна адбіваецца ад "паляўнічых", што абкладваюць чырвонымі сцяжкамі кожнае смелае, жывое слова, думку, дзеянне.

У кожнай газеце рэгулярна з'яўляецца зводка злачынстваў, ад якіх кроў стыне ў жылах. Блізкія людзі звярэюць і забіваюць адзін аднаго з неверагоднай жорсткасцю, выганяюць на вуліцу старых і нямоглых, рабуюць сяброў. І на гэтым фоне зусім бяскрыўдным бачыцца адзін, здаецца, зусім дробны выпадак, які, аднак, глыбока мяне закрануў.

У Доме літаратара ішла прэзентацыя кнігі "Чарнобыльскія матылі", якую напісалі і аздобілі дзеці, што некалі перажылі Чарнобыль і яго наступствы на забруджанай зямлі. (Дарэчы, за той час, пакуль выходзіла кніга, трое юных мастакоў памерлі.) Але калі тэлебачанне папрасіла сказаць колькі слоў адну з дзяўчат, ужо студэнтку, тая адмовілася.

Я бачыла, што ёй хацелася выступіць. Чаму ж адмаўляецца? І яна нарэшце сказала шчыра: не хацела, каб яе сябры ведалі, што яна з чарнобыльскай зоны! "Хлопцы са мною не стануць сустракацца, а сяброўкі таксама будуць баяцца, што я — радыеактыўная!"

Грамадства, якое настолькі бязлітаснае да нямоглых, якое не шкадуе, не дапамагае слабым — такое грамадства сапраўды трэба лячыць, і мастацкае слова — светлае, чыстае, добразычлівае — займае ў такім псіхалагічным "лячэнні" не апошняе месца. Гэта добра ведалі ў старажытнасці і на тое зусім забываюцца сёння ў свеце, дзе класічная літаратура ўжо даўно падаецца ў адаптаваным выглядзе і дзе героі Гамера гавораць вестэрнавым слэнгам. Ну, але гэта ўжо — тэма іншай гаворкі...

А пакуль што неадкладна трэба дапамагаць ТБМ. Пісаць пратэсты, заявы, збіраць ахвяраванні...

Таварыства беларускай мовы не павінна стаць тым апошнім жураўлём, які яшчэ лятае над краінай і тужліва-настойліва нагадвае — пра прыроду, у якой зніатаваны чалавек, яго побыт і ягонае Слова, пра душу, якой мулка ў чужым эгрэгары, пра многае іншае, без чаго мы будзем проста тутэйшымі, проста насельніцтвам, крывёй і мускуламі якога будуць, як і спрадвечна, расплачвацца чужыя народы.

ЗНАЙ НАШИХ!

Мировой стандарт

«Я не встречал лабораторий, подобных «БЕЛЛИС», в этой части мира, — *сказал аудитор из Германии — профессор Вольфганг Пфайфер.* — Я знаю, что все остальные лаборатории на территории бывшего СССР, в отличие от «БЕЛЛИС», не удовлетворяют требованиям мировых стандартов и лишены международной аккредитации».

Все сослуживцы Юрия Александровича Пашика (второй справа в первом ряду) хотят, чтобы Беларусь жила по мировым стандартам.

Многое значит в деловом мире мнение немецкого профессора В.Пфайфера. А потому, когда я узнала о том, какую оценку он дал белорусскому испытательно-сертификационному центру "БЕЛЛИС", я сразу решила побеседовать с его директором **Юрием Александровичем ПАШИКОМ**. С первых слов собеседника почувствовалось, что передо мной — профи высшей пробы, человек с государственным мышлением.

— Можно, конечно, реализовывать товар на рынке в Фаниполе, где он будет стоить недорого, или на Комаровке в Минске, где цена у него уже будет несколько выше, а можно продавать его по достойной цене в элитном столичном магазине или за рубежом, — заметил директор белорусского испытательно-сертификационного центра "БЕЛЛИС" Юрий Пашик. — И наша задача — продвинуть белорусский товар по дорогим ценам на дорогие мировые рынки. Но нужно, чтобы качество его соответствовало этим ценам!

Правительство поставило задачу: обязательно оценивать продукцию, которая производится в стране, на ее соответствие международным стандартам. Правительство заявило: **хватит рассказывать сказки о том, что нас куда-то не пускают, потому что никто никого нигде не ждет!** Давайте создавать продукт, который соответствовал бы европейским и мировым требованиям! Если эта инициатива правительства не будет спущена на тормозах, многие руководители предприятий, в конце концов, вынуждены будут задуматься, что же они все-таки производят? Ведь некоторые изготавливают продукцию, которая уже никому не нужна! Используя какие-то старые связи, они умудряются проталкивать ее в "непродвинутые" регионы на российский рынок. Но ведь это же до поры до времени! Для многих очень удобно, перекладывая с больной головы на здоровую, подменять проблему технического оснащения и качества проблемой политической, а самим комфортно жить, выпуская то, что производилось вчера и даже позавчера...

— Общеизвестно, что наша промышленность испытывает серьезные финансовые трудности, и это не способствует модернизации производства и повышению качества продукции. Ваши клиенты — производители электротехнической продукции. Многие ли из них выпускают изделия, соответствующие мировому уровню?

— Я считаю, что среди белорусских предприятий есть очень перспективные, и мы для них уже провели необходимые работы или проводим их в настоящее время. Это "Атлант", "Брестгазоаппарат", "Ремеза", "Ремком", "Горизонт", "Витязь", "Светоприбор" и другие. "Горизонту", например, уже дано право маркировать некоторые свои модели знаками соответствия международным стандартам. Получить такое право очень сложно.

— Вряд ли сложнее, чем "БЕЛЛИСу" получить право определять, соответствует ли тот или иной товар международным стандартам и европейским директивам. Это право вам было дано, по-моему, весной прошлого года?

— У нас уже была европейская аккредитация, которая являлась базой для соглашения между "БЕЛЛИС" и ведущими мировыми институтами по сертификации. В рамках этих соглашений мы проводили европейскую сертификацию продукции ряда белорусских и российских предприятий. На основании наших документов признанные международные институты выдавали свои сертификаты соответствия продукции европейским стандартам. Как я уже говорил, для предприятия это серьезный маркетинговый ход, который не только дает право выхода на международный рынок, но и позволяет повышать цену продукции при продаже.

В марте прошлого года закончился переход от прежнего международного стандарта, который регламентировал требования к испытательным лабораториям, к новому. И "БЕЛЛИС" успешно прошел переаккредитацию, которую проводили технические аудиторы из Германии — профессор Вольфганг Пфайфер и Клаус Фаустманн.

— Насколько я знаю, это было не так-то просто. Я беседовала с профессором Пфайфером, и он сказал буквально следующее: "Я был в Минске за полгода до аккредитации и очень беспокоился тогда за "БЕЛЛИС", потому что его оборудование не совсем удовлетворяло международному уровню. Но, вернувшись через полгода, увидел, что сотрудникам удалось решить все проблемы, а это, я знаю, в Беларуси сделать очень непросто. Для хорошей работы инженеру нужны соответствующие условия, соответствующее оборудование, а главное — информация о том, что происходит в этой области на международной арене. И хотя со всем этим в вашей стране сложно, у меня, заявил Пфайфер, нет сомнений, что белорусские инженеры — специалисты очень высокой квалификации!"

— За полгода мы действительно проделали колоссальную работу! Международные аудиторы говорят предельно просто: "Если вы используете современное зарубежное оборудование, то у нас нет вопросов, поскольку мы с ним знакомы, но если оборудование у вас отечественное или бывшее советское, то вы должны доказать, что оно обеспечивает испытания на международном уровне!" Так что перед нами стояла очень сложная техническая задача, с которой все-таки удалось справиться. На мой взгляд, сертификация — один из самых сложных видов бизнеса, поскольку она предусматривает очень большой объем инженерной работы. А техника постоянно совершенствуется, и нужно знать все современные методы испытаний, нормы, требования, то есть мы не можем один раз что-то сделать и этим обеспечить себе спокойное существование на два-три года. Мы должны постоянно осваивать и внедрять новации, а наши специалисты обязаны знать конструкцию приборов и оборудования даже лучше, чем те, кто производит и разрабатывает эту технику. Так что аккредитация, которую мы получили, — это признание нашего испытательного центра крупнейшей европейской организацией по аккредитации.

— Но что она конкретно дает вам?

— Эта аккредитация явилась основой доверия, благодаря которому Союз немецких электриков (VDE) принял решение открыть в Беларуси свой офис на базе "БЕЛЛИС". VDE — один из самых престижных институтов сертификации в мире. Присутствие здесь его представительства позволит еще более упростить и удешевить работы по оценке соответствия белорусских товаров европейским директивам и получить право маркировать их знаками данного института и знаком "СЕ". А это обуславливает очень высокий имидж продукции и возможность продавать ее по достойным ценам на рынке Европы. В корпоративных кругах VDE называют "Ватиканом в Ватикане". Это авторитетнейшая организация, созданная 80 лет назад, которая имеет представительства не менее чем в 40 странах мира, охватывает порядка 7 тысяч предприятий в различных странах и ежегодно проводит примерно 16 тысяч испытаний 200 тысяч типов электротехнической продукции. Быть ее представительством для нас — высокая честь! Это, естественно, поднимает наш статус и авторитет!

— Простите за нескромность, но скажите: материально что вы будете от этого иметь?

— Во-первых, специалисты "БЕЛЛИС" смогут более тесно работать с лучшими умами мира, которые занимаются разработкой мировых стандартов и методов испытаний. Тесное сотрудничество с ними позволит и нам использовать все то лучшее, что есть сегодня в Европе и в мире. Договоренность следующая: если под какую-то продукцию испытательного оборудования у нас нет — что вполне естественно, поскольку невозможно в одном месте сосредоточить оборудование для всей гаммы изделий — то с нашим участием и под нашим контролем она будет испытываться в Германии.

— А в финансовом отношении что это дает "БЕЛЛИС"?

— Дополнительный доход, поскольку мы становимся более привлекательными и даем нашим предприятиям возможность выходить со своей продукцией на европейский рынок.

— По мнению руководителей некоторых предприятий, эта возможность обходится слишком дорого...

— Я знаю, в кулуарах говорят, дескать, Пашик слишком много денег берет и предъявляет очень высокие требования! Но дешевле наша работа стоить просто не может: нас не субсидирует государство, у нас нет спонсоров, и все почему-то забывают, что за рубежом право маркировки изделий знаками соответствия европейским директивам ведущих мировых институтов стоит в 3—5 раз дороже, чем у нас! Оценка соответствия, которая престижна и выгодна для производителя, также не может стоить дешево. Что же касается стоимости наших работ, то любая цена складывается из основных частей: затратной части и прибыли. Прибыль наша меняется незначительно, а международная аккредитация и контакты с зарубежными партнерами стоят для нас больших денег. Современное испытательное оборудование, которое нам необходимо, тоже стоит очень дорого. А мы даем предприятиям реальную возможность проводить сертификацию на своей территории, на родном языке, без трудных согласований, без отправки людей за рубеж, без дополнительных финансовых затрат и, что важно, без очередности, с реальной возможностью оперативно проводить необходимые изменения конструкции и технологии.

— За рубежом бывают очереди на испытания?

— Еще какие! Мы предлагаем выиграть время, а время — это деньги: сегодня не продал, а завтра продукция уже может быть никому не нужна. Дорога ложка к обеду!

— "БЕЛЛИС" — акционерное общество, контрольный пакет акций которого принадлежит государству. Я знаю, что летом состоялся аукцион, на котором была выставлена часть государственных акций. Их кто-нибудь купил?

— Выставив часть акций "БЕЛЛИС" на конкурсную продажу, государство приняло разумное решение. Целью конкурса было привлечение дополнительных средств в объеме не менее 200 тысяч евро на развитие предприятия. К акциям был проявлен интерес за рубежом. Но, не вдаваясь в подробности, могу с уверенностью сказать: нам нужны не просто деньги, а "умные" деньги, которые принесут инвесторы, заинтересованные в развитии предприятия, а не в спекулятивных операциях с ценными бумагами или в использовании иных ресурсов "БЕЛЛИС". И в связи с этим процедура организации подобных конкурсов должна быть продумана до мелочей и соответственно организована.

Например, по моему мнению, не совсем удачно было назначить проведение конкурса на 27 августа, официально объявив об этом лишь в июле. Известно, что во всем мире именно на этот период приходится спад деловой активности в связи с летним отдыхом и отпусками. Организация коммуникации и обеспечение заинтересованных сторон необходимыми документами и информацией также, по моему мнению, должны быть построены несколько иначе. Об этом можно говорить долго, но, я думаю, лучше это сделать в следующий раз. Если кратко, то привлечение серьезных инвесторов — очень сложный и тонкий процесс, готовиться к нему надо основательно и, естественно, не бояться многие аспекты обсуждать публично.

— Чем, кроме сертификации продукции, занимается сегодня "БЕЛЛИС"?

— Мы начали заниматься разработкой белорусских государственных стандартов. Ведь многие наши предприятия ориентируются в основном на очень старые стандарты. Это либо бывшие стандарты СССР, либо межгосударственные и российские, которые отстают от международных на 5—20 лет.

— Не проще ли сразу пользоваться западными?

— Западными стандартами большинство наших производителей пользоваться не может. Во-первых, они написаны на иностранных языках. Во-вторых, их нужно понимать. Это же не художественная литература, а сложные технические документы. Чтобы в них разобраться, в одном человеке должны быть сосредоточены соответствующее образование, знание языка и практический опыт работы в области испытаний. Это считанные люди в мире, уникальнейшие специалисты!

— Решение этой проблемы ускорит развитие нашей промышленности?

— Безусловно! А еще ее развитие ускорит решение проблемы межведомственных отношений. В Беларуси, например, в сертификацию вплетена процедура гигиенической регистрации и регламентации товаров. И те требования, которые выдвигает Минздрав, в большинстве случаев я не могу объяснить зарубежным партнерам. Но я верю в то, что в этом министерстве работает большое количество руководителей и специалистов, с которыми я лично знаком, для которых государственные интересы превыше ведомственных и личных.

В настоящее время я возлагаю большие надежды на работу межведомственной группы специалистов, которая в ближайшее время будет создана по инициативе главного государственного санитарного врача В.И.Ключеновича. Однако это тема для отдельного разговора.

— В чем, с Вашей точки зрения, перспектива развития белорусской экономики?

— В Беларуси пока не найдено урановой руды, кимберлитовых трубок или больших запасов нефти и природного газа. И я считаю, что перспектива государства заключается в развитии предприятий, производящих конечную продукцию. Собственно говоря, в Советском Союзе Беларусь была сориентирована прежде всего именно на это. Правда, произошла подмена понятий: нас унизительно называли "сборочным цехом", хотя правильнее было бы некоторых наших соседей называть "сырьевыми придатками" Беларуси. И это было бы справедливо, потому что развитые страны, имеющие природные ресурсы, основные усилия направляют не на продажу этого богатства, а на развитие высокотехнологичных предприятий, производящих конечную продукцию. И перспектива Беларуси именно в создании конкурентоспособного продукта, который можно продавать на мировых рынках. Другого выхода у нас просто нет.

Анна АРТЮШКЕВИЧ.

ПРОТЕСТ

Отступит ли кризис после 18 февраля?

Около 300 работниц Слонимской камвольно-прядильной фабрики собрались в конце прошлой недели возле здания городского исполнительного комитета. Они требовали обеспечить их работой, за которую будут получать достойную заработную плату.

Дело в том, что на протяжении последних трех лет ОАО "Слонимская КПФ" работает с перебоями. Положение особенно ухудшилось в прошлом году. Фабрика работает 3—10 дней в месяц, а работницы получают 30—70 тысяч белорусских рублей, которые выплачиваются с месячной задержкой. Как и пособия по уходу за детьми (большинство работниц фабрики — женщины).

Более того, на фабрике постоянно идет сокращение рабочих мест. Но в основном люди увольняются сами — на такую зарплату прожить невозможно. Работницы фабрики хотели встретиться с председателем горисполкома. Им предложили направить 8—10 человек для переговоров. Но женщины отказались. И тогда, через полтора часа стояния на крыльце исполкома, к камвольщицам вышел руководитель местной вертикали и директор фабрики. Они предложили обсудить проблемы с участием представителей концерна "Беллегпром" и Гродненского облисполкома 30 января в актовом зале предприятия в более спокойной обстановке.

В этот день на фабрике прошло собрание с участием заместителей председателя Гродненского облисполкома и концерна "Беллегпром", руководства Слонимского исполнительного комитета. В актовый зал пришло около восьмисот работниц предприятия. Директор ОАО сообщил, что на фабрике есть 20 тонн шерсти, которой, по мнению камвольщиц, хватит только на неделю работы. Представитель областной вертикали проинформировал, что в ближайшее время массовых сокращений на предприятии не будет. Руководителю акционерного общества поручено до 18 февраля представить план по выводу предприятия из кризиса.

www.praca-by.info

Прызы «Белвеста» акупяцца шматкратна

"Пакупнік заўжды мае рацыю". Гэтую старую, як свет, ісціну вырашылі скарыстаць для надзённых патрэб свайго прадпрыемства маркетолагі віцебскай абутковай фабрыкі "Белвест".

Яны запрасілі да ўдзелу ў анкетаванні каля 700 пакупнікоў фірменнага белвестаўскага абутку з Беларусі, Украіны і Літвы. Каб заахвоціць удзельнікаў акцыі, арганізаванай для выяўлення пакупніцкіх патрэб, фабрыка зрабіла 50 анкет выйгрышнымі, выдзеліўшы для рэспандэнтаў каштоўныя падарункі — абутак, майкі і календары з лагатыпам прадпрыемства, раскошныя каталогі "Белвеста", які больш за 15 год свайго існавання ўтрымліваецца на самым версе абутковай "піраміды" Беларусі, пастаўляючы ў гандлёвую сетку краіны каля 2-х мільёнаў пар мужчынскіх і жаночых ботаў і чаравікаў у год.

Прадукцыя "Белвеста" карыстаецца ўстойлівым попытам не толькі ў Беларусі, але і далёка за яе межамі — у Расіі — ад Санкт-Пецярбурга да Уладзівастока, а таксама ва ўсіх краінах СНД і ў шэрагу былых савецкіх рэспублік, якія не ўвайшлі ў Садружнасць.

Але, нягледзячы на стабільны поспех сваіх вырабаў, кіраўніцтва фабрыкі лічыць, што пульс попыту мусіць быць пад кантролем. Таму не будуць лішнімі анкетаванні пакупнікоў, а выдаткаваныя на гэта грошы вернуцца на прадпрыемствы значна большымі прыбыткамі.

Сяргей БУТКЕВІЧ.

Першы хуткі электрацягнік

1 лютага на Беларускай чыгунцы пачаў курсіраваць першы хуткі электрацягнік па маршруце "Баранавічы—Мінск—Ждановічы".

З Баранавічаў ён адпраўляецца ў 6.34 раніцы, прайшоўшы цераз Мінск, спыняецца на станцыі Мінск-Пасажырскі ў 8.34, а на канцавую станцыю Ждановічы прыбывае ў 9.09. Назад са Ждановічаў электрацягнік адпраўляецца ў 15.02 і прыбывае ў Баранавічы ў 17.40.

Цягнік робіць прыпынкі на станцыях і прыпыначных пунктах "Пост № 1", "Гарадзея", "Стоўбцы", "Койданава", "Фаніпаль", "Курасоўшчына", "Лябяжы".

Хуткі электрацягнік будзе курсіраваць да Ждановічаў і назад штодзённа, і толькі па панядзелках яго маршрут пройдзе ад Баранавічаў да Мінска і назад.

Аляксей АРЭШКА.

В Витебске бастуют... объявив голодовку

Вчера в Витебске на рынке "Мишель" проходила забастовка индивидуальных предпринимателей — там разместились 32 голодающих. Бастовали три городских рынка — "Привокзальный", "Мишель" и "Петровский".

Предприниматели выдвинули ряд требований, среди которых: отмена кассовых аппаратов, отмена решения об изменениях статуса торговых объектов и рынков, персональная ответственность зампреда Витебского горисполкома, начальника отдела торговли, услуг и питания и прочих ответственных чиновников отделов торговли городского и областного исполкомов...

Подробнее об этой ситуации корреспондент "Народной воли" расскажет в ближайших номерах газеты.

Антон ЛЮБИЧ.

Витебск.

Добра, што самалёт не патрабаваў...

Надзвычайнае здарэнне адбылося ўвечары 2 лютага ў цэнтры Мінска.

Як расказалі БелаПАН супрацоўнікі ўпраўлення інфармацыі і грамадскіх сувязей МУС Беларусі, у 19.15 у краме "Далёкаўсходні флагман" 31-гадовы непрацуючы грамадзянін, знаходзячыся ў стане алкагольнага ап'янення, узяў у заложнікі 20-гадовую прадаўца-касіра. Супрацоўнікам міліцыі, якія прыбылі на месца здарэння, злачынца вылучыў патрабаванне прадаставіць яму зброю і боепрыпасы.

У 19.43 падчас перамоў, што праводзіліся адным з кіраўнікоў Камітэта па барацьбе з арганізаванай злачыннасцю і карупцыяй МУС краіны, злачынца быў затрыманы. У дачыненні да яго заведзена крымінальная справа па артыкуле 291 ч.2 Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь "Захоп заложніка".

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

Пад лёд праваліўся трактар з вадзіцелем

Раніцай 1 лютага ля вёскі Чырвоны Бор Чачэрскага раёна пры пераправе праз раку Сож у ваду праваліўся трактар Т-25 з вадзіцелем.

Як паведаміла прэс-служба Гомельскага абласнога ўпраўлення па надзвычайных сітуацыях, трактарам кіраваў 28-гадовы індывідуальны прадпрымальнік, жыхар Чырвонага Бора. Малады чалавек загінуў. Група вадалазаў пажарнага аварыйна-выратавальнага атрада абласнога Міністэрства па надзвычайных сітуацыях, якая прыбыла на месца здарэння, спачатку падняла цела загінуўшага, а затым узялася за работы па пад'ёме трактара.

Алена ПАСКАННАЯ.

Зараз злачынцам дадуць прыкурыць

Пагражаючы пісталетам-запальнічкай, два злодзеі абрабавалі жыхара вёскі Знаменка Брэсцкага раёна.

Як паведамілі БелаПАН у прэс-службе УУС Брэсцкага аблвыканкама, 2 лютага каля гадзіны ночы два нецвярозыя мужчыны пашкодзілі кола "Жыгулёў" 21-гадовага жыхара Знаменкі. Пагражаючы падобнай на пісталет запальнічкай, яны знялі з аўтамабіля акумулятар, злілі бензін і забралі ў гаспадара сотавы тэлефон. Пасля гэтага злачынцы ўцяклі на сваім аўтамабілі.

Нягледзячы на пагрозы, пацярпелы пазваніў у міліцыю. Быў уведзены план "Сірэна". Ноччу ў мікрараёне "Кавалёва" Брэста аўтамабіль затрымалі. У вадзіцеля — непрацуючага жыхара Брэста — супрацоўікі ДАІ канфіскавалі пісталет-запальнічку, бензін і акумулятар. Неўзабаве быў затрыманы і яго саўдзельнік — раней судзімы за хуліганства жыхар вёскі Чарнаўчыцы Брэсцкага раёна.

У дачыненні да затрыманых распачата крымінальная справа, якая прадугледжвае пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі тэрмінам ад 6 да 15 гадоў.

Валянціна КАЗЛОВІЧ.

ЧТО ПРОИСХОДИТ В МИРЕ

ДАЙДЖЕСТ

Сурок Фил предсказал американцам долгую холодную зиму

Зима в Соединенных Штатах продлится еще шесть недель, такое предсказание дал сурок Фил из городке Панксатауни в штате Пенсильвания. Толкователи его поведения объясняют, что если 2 февраля — в День сурка — зверек, выбираясь из норы, видит свою тень, то холода никуда не уйдут, в ином случае можно ждать ранней весны. По информации сайта телекомпании CNN, Фил из Панксатауни — самый знаменитый, но не единственный сурок-предсказатель. В Миссисипи есть свой Дикси Дан, в Огайо — Бакай Чак, а в Джорджии — генерал Бьюрегард Ли. Однако в Панксатауни с населением всего в 6,7 тысячи человек эта традиция, возможно, имеет самую долгую историю — уже 118 лет.

Такой способ строить прогнозы погоды пришел в США скорее всего из Германии.

В офис сенатора США прислали конверт с белым порошком

В одном из офисов здания Сената на Капитолийском холме в Вашингтоне был обнаружен конверт с неизвестным белым порошком. Конверт был прислан на имя сенатора от штата Теннесси Билла Фриста. Результаты предварительного анализа свидетельствуют, что в конверте находится ядовитое вещество рицин, получаемое из касторового масла. Действие паров рицина проявляется через несколько дней и может привести к летальному исходу. Представители Министерства национальной безопасности США отметили, что конверт с порошком подвергнется дополнительной проверке в лаборатории Мэриленда.

В Китае начнутся тренировки участников второй космической экспедиции

В марте группа китайских космонавтов приступит к тренировкам в рамках подготовки ко второму пилотируемому полету. Двое из четырнадцати человек будут в итоге отобраны для полета на космическом корабле "Шэньчжоу-6". Официальная дата старта пока что не объявлена, но предполагается, что полет будет осуществлен в 2005 году. В тренировках наравне со всеми принимает участие Ян Ливэй, первый китайский космонавт, побывавший на орбите Земли в октябре прошлого года. Ему было присвоено звание "Герой Китайской Народной Республики".

Все 14 космонавтов будут разделены на семь пар, одна из которых и отправится в космос. Возможно, к существующим кандидатам добавится еще несколько человек, так как возраст всех участников тренировок превышает 30 лет. Кроме Китая только две страны в мире способны осуществлять запуски пилотируемых космических кораблей. Это — Россия и США.

Саудовцы перестроят святые места, чтобы избежать давки

Король Саудовской Аравии Фахд приказал создать Комитет по развитию Мекки и Медины. Ему предстоит разработать и осуществить перепланировку в Мине и в других святых местах, чтобы избежать повторения воскресной трагедии, когда в давке на мосту Джамарат погибло почти 250 паломников. В этом году саудовские власти пытались предотвратить давку, предложив паломникам совершать ритуал побития камнями столба, символизирующего дьявола, в разное время. Кроме того, они пытались контролировать количество паломников, установив квоту для каждой страны и потребовав от иностранных граждан зарегистрироваться.

Однако это не помогло избежать очередного инцидента. По словам министра по делам хаджа Ияда Мадани, 400-метровая колонна верующих, направляющихся к месту совершения ритуала, столкнулась на узком мосту с теми, кто возвращался обратно. Это вызвало в толпе панику, и началась давка. Мадани также отметил, что некоторые паломники несли с собой личные вещи, которые затрудняли движение.

Согласно опубликованным официальным данным, среди погибших 54 индонезийца, 36 пакистанцев, 13 египтян, 11 граждан Индии, 11 турков и 10 граждан Бангладеш. Национальность еще 53 жертв пока установить не удалось.

Трагедии, как правило, происходят в последние дни паломничества в Мекку. Самое большое количество жертв пришлось на 1990 год, когда в результате давки, возникшей в пешеходном тоннеле, было раздавлено 1426 человек. В 1997 году при пожаре в палаточном городке в долине Мина сгорели 340 паломников. В 2001 году на мосту Джамарат погибли 35 паломников, а в прошлом году в толпе мусульман раздавили 14 человек.

Россия заняла второе место в мире по числу заключенных

Россия занимает второе место в мире по процентному соотношению числа заключенных к общей численности населения. Как говорится в отчете, опубликованном МВД Великобритании, в российских тюрьмах и колониях содержатся 864 590 человек, что составляет 606 заключенных на каждые 100 тысяч населения. По этому показателю Россию опережают только США, где в тюрьмах сидят 2 033 331 человек — 701 заключенный на каждые 100 тысяч населения. По данным британского МВД, в последние годы число заключенных в России постепенно снижается. В 2003 году в российских колониях и тюрьмах сидели 919 330 человек (638 заключенных на 100 тысяч населения), в 2001 году — 962 700 человек (665 заключенных на 100 тысяч населения).

В 2000 году Россия опережала США по процентному соотношению числа заключенных к общей численности населения. Тогда в России за решеткой находились более 1 миллиона человек, что составляло 730 заключенных на 100 тысяч населения. В США насчитывалось 680 заключенных на 100 тысяч населения.

С ЛЕНТЫ БИ-БИ-СИ

Президент Тайваня снова обращается к Китаю

Президент Тайваня Чен Шуйбян призвал своих дипломатических соперников — власти континентального Китая — учредить демилитаризованную зону и обменяться послами.

Китайская Народная Республика считает Тайвань частью своей территории и уже не раз гневно реагировала на различные инициативы Чена, в том числе на его намерение провести 20 марта параллельно с президентскими выборами референдум, который мог бы стать шагом на пути к формальной независимости. Пекин в ответ на эти намерения заявил, что подобные действия могут привести к войне.

Баку: активисты оппозиции перед судом

Сторонники оппозиции, которых судят сейчас в Азербайджане, обвинили власти в избиениях и попытках заставить их изменить свои показания по делу о беспорядках, которыми сопровождались президентские выборы в октябре прошлого года.

Некоторые из 18 обвиняемых, которые предстали перед бакинским судом, заявили, что сотрудники полиции избивали и оскорбляли их и пытались заставить их подписать ложные показания.

Адвокат обвиняемых Мирисмаил Хади обвинил судью в том, что он исполняет на этом процессе роль прокурора. Это заявление совпало по времени с визитом в Азербайджан специальной группы наблюдателей Комитета министров Совета Европы, которая проверяет исполнение странами Южного Кавказа обязательств, принятых перед этой европейской организацией.

Группа под председательством итальянского представителя в Совете Европы Пьетро Аго встречалась с официальными лицами азербайджанского правительства, равно как и с представителями оппозиции. В интервью одному из местных телеканалов руководитель группы Аго сказал, что наблюдатели Совета Европы настаивают на решении суда в отношении каждого из арестованных в связи с беспорядками 15—16 октября прошлого года.

"Те, в отношении кого нет судебного приговора, должны быть отпущены на свободу", — сказал телекомпании А-эн-эс Пьетро Аго.

Напомним, что в связи с протестами против итогов президентских выборов в Азербайджане в октябре прошлого года было арестовано более 100 активистов оппозиции. Протесты вылились в уличные беспорядки, в столкновениях с полицией один человек погиб и многие были ранены.

ЛЮБОПЫТНО

Отцом детей Майкла Джексона был неизвестно кто

Майкл Джексон не является биологическим отцом своих детей. По утверждению воскресного британского издания News of the World, в 1996 году Майкл Джексон и его жена Дебби Роу заключили договор о суррогатном материнстве, и для зачатия была использована сперма анонимного донора. В интервью, данном американскому телевидению спустя год после свадьбы, Дебби Роу настаивала, что сделала это исключительно из любви к Майклу. Но после того как Майкл стал препятствовать общению Дебби с ее детьми, отношения между супружеской парой стали напряженными.

Когда чета развелась в 1999 году, певец подписал со своей бывшей супругой соглашение, по которому он обязался ей выплатить почти 12 миллионов долларов за право быть единственным опекуном их детей. По контракту Дебби получила единовременную компенсацию в размере 215 тысяч долларов, а затем в течение пяти лет должна была ежегодно получать еще 150 тысяч в качестве "супружеской поддержки".

Сверх того, дополнительные ежегодные выплаты бывшей секретарше на срок до 2008 года составляют в сумме еще 7,5 миллиона долларов. Поскольку она обязана не разглашать подробности их совместной жизни только до окончания действия этого контракта, то Майкл Джексон предложил ей 2 миллиона долларов в качестве платы за пожизненное молчание.

Адвокаты певца называют в своем кругу бывшую супругу Джексона вымогательницей, поскольку она, помимо всего прочего, оформила право собственности на дом стоимостью в полтора миллиона долларов в Беверли-Хиллс, где она по-прежнему проживает, и на новенький автомобиль Ford Explorer SUV car. Она также оставила себе платья, драгоценности и меха, накопленные за годы совместной жизни с Майклом, который еще и оплачивает ее текущие расходы. Так, декабрьские походы по магазинам Дебби Роу обошлись Майклу Джексону в сумму, превышающую 60 тысяч долларов.

Датская мафия берет деньги за пребывание в тюрьме

Датская организованная преступность предлагает свои услуги состоятельным людям, которым грозит тюремное заключение за незначительные преступления. Как сообщается на сайте газеты Guardian, им предоставляется возможность посадить в камеру вместо себя другого человека, выплачивая 1000 крон (около 200 долларов) за каждый день "отсидки". По словам одного "фальшивого" заключенного он отбывает наказание, договорившись о фиксированной сумме оплаты в 10 000 крон в месяц. Подлог осуществляется в момент прибытия заключенного в пенитенциарное учреждение, где в качестве удостоверения личности достаточно продемонстрировать гражданскую регистрационную карту, которая повсеместно используется в Дании, и на которой нет ни фотографии, ни отпечатков пальцев ее обладателя.

Министр юстиции Дании Лене Эсперсен назвала такое положение дел совершенно неприемлемым и приказала начать расследование. В настоящее время стало известно о шести подобных случаях за последние семь лет. Среди тех, кто откупился от тюремного срока, есть несколько человек, приговоренных к заключению за вождение в нетрезвом виде, и один наркодилер, которому назначено наказание в виде 18 месяцев лишения свободы.

Канадские пограничники приняли президента Польши за нелегала

Канадские пограничники не узнали президента Польши Александра Квасьневсого и сочли его нелегальным иммигрантом, когда тому из-за снежного урагана пришлось сделать короткую остановку по пути из Вашингтона домой. Изначально предполагалось, что самолет сядет в городе Гаднер на острове Ньюфаундленд, но сделать это пришлось в расположенном неподалеку Сент-Джонсе. Польского лидера и его свиту препроводили в транзитную зону и оставили вместе с простыми пассажирами. О том, что это официальные лица, сперва никто не догадался. "Мы поняли, что значит быть нежданными гостями, с которыми поначалу обходятся как с нелегальными мигрантами. Так нас и приняли", — рассказал президент на пресс-конференции.

Представитель канадского МИДа объяснил это тем, что посадка произошла поздно вечером и от пассажиров только хотели узнать, не желают ли они получить временные визы. "Они ни на мгновенье не были задержаны... и президента Квасьневского ни на мгновенье не заподозрили в том, что нелегал", — сказал чиновник. Квасьневский, однако, заявил, что его группа была отпущена только после того, как его польские моряки заметили его и стали просить автографы. В Министерстве иностранных дел Канады эти слова оставили без комментария.

ВЫ ПРАСІЛІ РАСКАЗАЦЬ

Паедзем у Германію?

У мяне нярэдка пытаюцца: "Як уладкавацца на працу ў Германіі? Хаця б часова, на тры-пяць месяцаў. Як атрымаць у гэтай краіне від на жыхарства? Ці можна туды перасяліцца?.."

Вядома, з падобнымі пытаннямі лепш звяртацца ў Пасольства Германіі ў нашай краіне. Я ж раскажу толькі аб агульных тэндэнцыях.

1.Па праграме «грын кард»

На сайце Пасольства Германіі ў Расіі сказана, што магчымасці ўладкавацца на працу ў ФРГ вельмі абмежаваныя. У краіне існуе праблема беспрацоўя, і таму ўлады прымаюць меры па абароне свайго ўнутранага рынку працы. Толькі грамадзяне краін Еўрапейскага Саюза могуць свабодна ўладкоўвацца тут. Цяпер, калі не браць пад увагу выключныя выпадкі, толькі дзве групы грамадзян могуць разлічваць на пераезд у Германію на пастаяннае жыхарства — гэта этнічныя немцы і яўрэі. Ім дастаткова звярнуцца ў пасольства ці консульства Германіі і аформіць дакументы.

Што датычыцца этнічных немцаў, дык тут, як кажуць, усё зразумела. Але чаму і яўрэі маюць такую магчымасць? Як пішуць СМІ, галоўная мэта іх прыёму — імкненне аднавіць у краіне яўрэйскую дыяспару, якая была знішчана ў гады фашысцкай дыктатуры. Эміграцыя яўрэяў у Германію пачалася ў 1991 годзе, калі на канферэнцыі нямецкіх земляў было прынята рашэнне аб прыёме яўрэяў з СССР. Падставай для гэтага стаў Закон аб так званых кантынгентных бежанцах. У адпаведнасці з ім яны атрымліваюць асобы прававы статус, які дае магчымасць праз колькі год стаць грамадзянінам краіны.

Яшчэ раней асобы статус эміграцыі мелі туркі. У 1961 годзе было падпісана на гэты конт нямецка-турэцкае пагадненне. Немцы запрашалі працаўнікоў Турцыі да сябе на працу. Тады ў Германіі было толькі 95 тысяч беспрацоўных і больш за паўмільёна вакансій, запаўняць якія не хацелі свае працаўнікі. Вось на іх, у асноўным на работу ў шахты, і запрашалі туркаў. У перыяд з 1961 па 1973 год на Нямеччыну пераехала з Турцыі больш за 600 тысяч працаўнікоў. Планавалася, што праз нейкі час, зарабіўшы, яны вернуцца дамоў. Аднак большасць з іх асела тут назаўсёды.

Потым былі патокі эмігрантаў з Югаславіі, Марока... Так што працоўны рынак у асноўным загружаны.

Дык як жа быць, калі ты не яўрэй і не этнічны немец? Што гэта за "выключныя выпадкі"? Адзін з іх — праграма "грын кард", ці "зялёная карта", па якой могуць уладкавацца ў Германіі высокакваліфікаваныя спецыялісты ў галіне камп'ютэрных тэхналогій. Урад Германіі прыняў праграму, у адпаведнасці з якой у краіну запрашаецца 20 тысяч такіх спецыялістаў. Магчыма і павелічэнне квоты.

Ужо прыехала ў Германію нямала жадаючых, каля 15 тысяч, найбольш з Індыі (22 працэнты ад усіх), з Расіі, Украіны і краін Балтыі (14 працэнтаў).

Кожны, хто жадае ўладкавацца на працу ў Германіі па гэтай праграме, можа праз Інтэрнет выйсці на старонку германскай біржы працы (www.arbaitsamt.de). Падказка вывядзе іх на "Грын кард", дзе на нямецкай і англійскай мовах тлумачацца ўсе дэталі праграмы. Заўважым, што спецыяліст павінен мець вышэйшую адукацыю, а хто яе не мае — пашукаць германскую фірму, якая гарантуе яму мінімальны гадавы даход не менш за 51 тысячу еўра. Неабавязкова ведаць і нямецкую мову, дастаткова англійскай.

На паперы, як кажуць, усё гладка. А як у жыцці? Ажыццяўленне новай праграмы выявіла і шэраг хібаў. Цяпер нямецкая эканоміка перажывае цяжкі перыяд, многія фірмы робяцца банкрутамі, а іх супрацоўнікі аказваюцца на вуліцы. Разам з імі — і ўладальнікі "грын кард".

Апытанне, праведзенае ў Інтэрнеце, паказала, што 70 працэнтаў уладальнікаў "зялёнай карты" выказваюць незадаволенасць умовамі працы і пражывання ў Германіі. Але чацвёртая частка прыехаўшых выставілі адзнакі "добра" і "выдатна". Так што як каму пашанцуе.

Спецыялісты па рынку працы ўказваюць на шэраг недапрацовак у згаданай праграме, на пэўныя прававыя праблемы. Лёс уладальнікаў "зялёнай карты" часта залежыць ад добрай волі чыноўнікаў. Калі ён застаецца без працы, дык невядома, працягнуць яму дазвол на знаходжанне ў краіне ці не?

Праўда, упэўненасць у будучыні дае матэрыяльная дапамога па беспрацоўі. Нават той, хто папрацаваў толькі адзін год, можа атрымліваць грашовую дапамогу на працягу шасці месяцаў. Справа ў тым, што кожны працуючы, нямецкі грамадзянін ці чужынец, аўтаматычна плаціць узносы ў страхаванне па беспрацоўі і тым самым зарабляе сабе законнае права на адпаведныя выплаты. А таму ўладальнікі "зялёнай карты", пакуль яны атрымліваюць выплаты па беспрацоўі, дазвол на пражыванне ў Германіі атрымліваюць без асаблівых праблем. А вось калі за гэты час не змогуць знайсці працу, пачынаюцца вялікія цяжкасці.

Так што праграма "зялёная карта" пакуль не адрэгулявана як след, і таму ўсім, хто выязджае па ёй, варта разлічваць не толькі на салодкае жыццё, але і быць гатовым да нялёгкіх выпрабаванняў.

Яшчэ адна магчымасць для жадаючых — папрасіць палітычнага прытулку. У артыкуле 16а Канстытуцыі ФРГ сказана, што палітычныя бежанцы маюць права на прытулак у Германіі. Дарэчы, некаторыя грамадзяне Беларусі, калі верыць паведамленням друку, яго атрымалі.

Аднак, заўважым, працэдура гэта даволі складаная. Па-першае, прэтэндэнту трэба неяк прыехаць у Германію, што даволі цяжка. Калі ж удаецца перасекчы мяжу Нямеччыны і падаць прашэнне аб прадастаўленні палітычнага прытулку, пачынаецца працэс высвятлення, наколькі довады прэтэндэнта пераканаўчыя ў тым, што на радзіме яго сапраўды чакаюць праследаванні па палітычных матывах.

За апошнія гады колькасць палітычных бежанцаў у Германію зменшылася. У 2001 годзе іх было 88 тысяч, альбо ў пяць разоў менш, чым дзесяць гадоў таму. Толькі 5716 чалавек з іх атрымалі прытулак, 17 тысяч — права на часовае знаходжанне ў Германіі, 58 тысяч атрымалі адмову. Той, каму адмовілі, можа абскардзіць рашэнне, аднак тэрміны на гэта даволі сціслыя. Праўда, ён можа разлічваць на падтрымку праваабарончых арганізацый, якія могуць наняць высокакваліфікаваных адвакатаў.

Нядаўна СМІ паведамілі, што ў Франкфурце-на-Майне выкрыты чарговы выпадак подкупу чыноўнікаў. Пракуратура паведаміла, што шэраг чыноўнікаў за хабар афармлялі від на жыхарства і даведкі аб прадастаўленні прытулку па палітычных матывах. Арыштавана 14 чалавек. Гэта інфармацыя таксама аб нечым гаворыць.

Ёсць яшчэ адзін шлях перасяліцца ў Германію — гэта выйсці замуж за немца ці ажаніцца з грамадзянкай Германіі. Аб гэтым — у наступнай публікацыі.

Іван МАКАЛОВІЧ.

ДУХОЎНЫ СКАРБ

150 пытанняў і адказаў з гісторыі Беларусі

108. У якіх межах былі абвешчаны Беларуская Народная Рэспубліка і БССР?

У 3-й Устаўной грамаце Рады Беларускай Народнай Рэспублікі за 25 сакавіка 1918 года, якая абвясціла Беларусь вольнай і незалежнай дзяржавай, тэрытарыяльныя межы БНР вызначаліся ў агульнай форме. "Беларуская Народная Рэспубліка, — гаворыцца ў дакуменце, — павінна абняць усе землі, дзе жыве і мае колькасную перавагу беларускі народ, а менавіта: Магілёўшчыну, беларускія часткі Меншчыны, Гарадзеншчыны (з Гародняй, Беластокам ды іншыя), Віленшчыны, Віцебшчыны, Чарнігаўшчыны і сумежныя часткі суседніх губерняў, населеных беларусамі". Больш дакладна гэтыя межы былі акрэсленыя на карце Беларускай Народнай Рэспублікі, выдадзенай у 1919 годзе і прадстаўленай Надзвычайнай місіяй БНР на Парыжскай мірнай канферэнцыі.

УСТАУНАЯ ГРАМАТА

РАДЫ БЕЛАРУСКАЙ НАРОДНАЙ РЭСПУБЛІКІ.

Год назад народы Беларусі разам з народамі Расіі скінулі ярмо расійскаго царызму, які найцяжэй прыцісну быў Беларусь; ні пытаючыся народу, ён укінуў наш край у пажар вайны, якая чыста зруйнавала гарады і вёскі беларускіе.

Цяпер мы, Рада Беларускай Народнай Рэспублікі, скідаем з роднаго краю апошняе ярмо дзяржаўнай залежнасьці, якое гвалтам накінулі расійскіе цары на наш вольны і незалежны край.

Ад гэтаго часу **Беларуская Народная Рэспубліка абвешчаецца Незалежнай і Вольнай Дзяржавай.** Самі народы Беларусі, у асобі свайго **Устаноўчаго Сойму**, пастановяць аб будучых дзяржаўных зьвязах Беларусі.

На моцы гэтаго трацяць сілу усе старые дзяржаўные зьвязі, якія далі магчымасьць чужому ураду падпісаць і за Беларусь трактат у Берэсьці, што забівае на сьмерць беларускі народ, дзелючы зямлю яго на часткі.

На моцы гэтаго урад Беларускай Народнай Рэспублікі мае увайсьці у адносіны з зацікаўленымі старанамі, прапануючы ім перагледзіць тую часьціну **Берэсьцейскаго Трактату**, якая датычыць Беларусі, і падпісаць мірную умову з усімі ваюючымі дзяржавамі.

Беларуская Народная Рэспубліка павінна абняць усе землі, дзе жыве і мае лічбенную перавагу беларускі народ, а ласьне: **Магілеўшчыну, беларускія часьці Меншчыны, Гродзеншчыны (з Гродной, Беластокам і інш.), Віленшчыны, Віцебшчыны, Смаленшчыны, Чарнігоўшчыны і сумежныя часьці суседніх губерняў, заселеных беларусамі.**

Беларуская Народная Рэспубліка пацьвярджае усе тые правы і вольнасьці грамадзян і народаў Беларусі, якія абвешчаны **Устаўной Граматай ад 9 сакавіка 1918 году.**

Абвешчаючы аб незалежнасьці Беларускай Народнай Рэспублікі, Рада не пакладае свае надзеі на тое, што **усе любячые волю народы** дапамогуць беларускаму народу у поўнай меры здзейсьніць яго палітычна-дзяржаўные ідэалы.

Рада Беларускай Народнай Рэспублікі.

Дана у Менску-Беларускім
25 сакавіка 1918 году.

Трэцяя Устаўная грамата, якой Рада Беларускай Народнай Рэспублікі 25 сакавіка 1918 года абвясціла Беларусь вольнай і незалежнай дзяржавай. Такія ўлёткі распаўсюджваліся тады па ўсёй Беларусі.

У пастанове I з'езда Камуністычнай партыі бальшавікоў Беларусі ад 30 снежня 1918 года "асноўным ядром" Беларускай рэспублікі абвяшчаліся губерні Менская, Смаленская, Магілёўская, Віцебская і Гарадзенская "з часткай прылеглых да іх мясцовасцяў суседніх губерняў, населеных пераважна беларусамі". Такімі прызнаваліся частка Новааляксандраўскага павета Ковенскай губерні, Вілейскі павет, частка Свянцянскага і Ашмянскага паветаў Віленскай губерні, Суражскі, Імглінскі, Старадубскі і Навазыбкаўскі паветы Чарнігаўскай губерні. З'езд адзначыў, што са складу Смаленскай губерні "могуць быць выключаны" паветы Гжацкі, Сычоўскі, Вяземскі і Юхноўскі, а з Віцебскай губерні — часткі Дзвінскага, Рэжыцкага і Люцынскага паветаў. У пастанове адзначалася, што ў тых частках Віцебскай і Віленскай губерняў, дзе "мяжа носіць спрэчны характар з прычыны населенасці ў аднолькавай ступені некалькімі народнасцямі", пытанне аб ёй павінны былі развязаць спецыяльныя камісіі, складзеныя ўрадамі зацікаўленых савецкіх рэспублік.

Пастанова з'езда прадугледжвала стварэнне ў складзе БССР 7 раёнаў (замест губерняў) і 54 "падраёнаў": Менскі раён — падраёны Менскі, Барысаўскі, Вілейскі, Свянцянскі, Ашмянскі, Ігуменскі, Бабруйскі і Слуцкі; Смаленскі раён — падраёны Смаленскі, Бельскі, Духаўшчынскі, Парэцкі, Дарагабужскі, Ельнінскі, Красненскі і Рослаўскі; Віцебскі раён — падраёны Віцебскі, Вяліжскі, Невельскі, Гарадоцкі, Себежскі, Дрысенскі, Дзісенскі, Сенненскі, Лепельскі і Полацкі; Магілёўскі раён — падраёны Магілёўскі, Аршанскі, Горацкі, Мсціслаўскі, Быхаўскі, Чавускі, Чэрыкаўскі; Гомельскі раён — падраёны Гомельскі, Клімавіцкі, Суражскі, Імглінскі, Старадубскі, Рагачоўскі, Рэчыцкі і Мазырскі; Гарадзенскі раён — падраёны Гарадзенскі, Лідскі, Аўгустоўскі, Сакольскі, Беластоцкі, Ваўкавыскі; Баранавіцкі раён — падраёны Баранавіцкі, Слонімскі, Пружанскі, Навагрудскі, Берасцейскі, Кобрынскі і Пінскі.

Міхась БІЧ.

109. Ці была ў Беларусі грамадзянская вайна?

Грамадзянскай вайны ў той "класічнай" форме, у якой яна адбывалася ў Расіі ў 1918—1920 гадах, у Беларусі не было. Гэта і зразумела. Бо савецкая ўлада ў нашым краі ўсталёўвалася не ў выніку ўнутраных працэсаў, а была накінутая звонку, расійскімі бальшавікамі. Мясцовае насельніцтва імкнулася трымацца ўбаку і ад "белых", і ад "чырвоных" расійцаў. Пра гэта сведчыла велізарная колькасць дэзерціраў з абедзвюх армій. Заклікі "чырвоных" да сусветнай рэвалюцыі не натхнялі беларусаў, гэтак жа як не натхняла іх і мэта белага руху — "единая и неделимая матушка Россия".

Сапраўдная гісторыя гэтай вайны схаваная ў савецкай гістарыяграфіі за крымінальнымі штампамі — "палітычны бандытызм" і "кулацка-шляхоцкая контррэвалюцыя". На самай жа справе гэта быў шырокі рух супраціву, перадусім беларускага сялянства; супраціву чужой "савецка-маскавецкай" уладзе, яе жорсткай палітыцы прымусу і рабаўніцтва, эканамічнага авантурызму і нацыянальнага нігілізму. Найбольшы ўздым руху быў з восені 1920 года і на працягу ўсяго 1921 года.

У беларускіх сялян да таго часу ўжо выспела разуменне, што паратунку трэба шукаць у самастойнай незалежнай дзяржаве. І яны паўсталі, каб бараніць свой дом, гаспадарку і сваю вялікую бацькаўшчыну — Беларусь — ад гвалту, здзеку і беззаконня бальшавіцкіх камісараў. Тая вайна мела ў Беларусі каласальны размах, як антонаўшчына ў Расіі, махноўшчына ва Украіне, басмацтва ў Сярэдняй Азіі. У Слуцкім і Ігуменскім паветах, напрыклад, у збройным супраціве ўдзельнічала да чвэрці жыхарства. Значыць, амаль кожны дарослы мужчына, які мог трымаць у руках зброю, далучыўся да змагання. Падтрымлівала ж яго гэтак ці інакш усё насельніцтва. А вось што паведамляў начальству ў кастрычніку 1920 года бальшавіцкі камісар з Барысава: "Зеленая армия в Борисовском уезде разрослась до неимоверных размеров. Нет ни одной волости уезда, где не было бы банд..." Гэты аспект савецкія гісторыкі доўгія гады замоўчвалі ці фальсіфікавалі да такой ступені, што ў "бандыты" залічвалі большую частку вясковага насельніцтва, а ваенныя падзеі таго перыяду зводзілі да барацьбы з белагвардзейцамі і інтэрвентамі.

Для азначэння сутнасці тагачасных падзей у Беларусі, на наш погляд, найлепей карыстацца тэрмінамі "Рэзістэнцыя" або "Супраціў", якія дакладна адлюстроўваюць характар гэтай з'явы — супраціўленне ўладзе чужынцаў. А палітычнай платформай гэтага руху была барацьба за ажыццяўленне ідэй Беларускай Народнай Рэспублікі.

Ніна СТУЖЫНСКАЯ.

110. Хто такая Палута Бадунова?

Сярод дзеячаў нацыянальна-вызвольнага руху XX стагоддзя імя Палуты Бадуновай — адно з самых легендарных. Сваёй ахвярнасцю, мужнасцю, адданасцю справе адраджэння Бацькаўшчыны яна заслужыла вялікі аўтарытэт у тых, хто хацеў бачыць Беларусь вольнай і незалежнай.

Палута Бадунова нарадзілася 7 верасня 1885 года ў мястэчку Нававеліца (цяпер адзін з раёнаў Гомеля) у сям'і арандатара. Скончыла Вышэйшыя гістарычна-літаратурныя курсы ў Петраградзе. Яе вабіла паэзія, але вірлівае жыццё распарадзілася інакш. Пасля Лютаўскай рэвалюцыі яна была абраная дэпутатам Петраградскага савета рабочых і салдацкіх дэпутатаў, а ў чэрвені 1917 года сакратаром ЦК Беларускай Сацыялістычнай Грамады (належала да левай плыні гэтай партыі).

У снежні 1917 года Палута Бадунова брала ўдзел у працы Першага Усебеларускага кангрэса, разагнанага бальшавікамі. У лютым 1918 года ўвайшла ў склад урада Беларускай Народнай Рэспублікі ў якасці народнага сакратара апекі (паводле сучаснай тэрміналогіі — міністра сацыяльнага забеспячэння). Удзельнічала ў стварэнні дзіцячых прытулкаў, адкрыцці беларускіх школ, была старшынёю арганізаванага ў траўні 1918 года дабрачыннага таварыства "Цётка" (названага так у гонар нашай славутай паэткі), якое мела на мэце дапамогу бедным.

Падчас польскай акупацыі П.Бадунова абіраецца таварышам (г. зн. намеснікам) старшыні кабінета міністраў БНР. За актыўную антыпольскую дзейнасць у 1920 годзе арыштавана польскімі акупацыйнымі ўладамі, утрымлівалася ў адзіночцы Мінскай турмы. Выпусцілі Палуту з прычыны эпідэміі тыфу — пад нагляд. "Па выхадзе з турмы, пасля страшных умоў холаду, ад якога я замярзала смяртэльна, і пагрозы тыфусу, ад якога памерла палова арыштаваных, я ўцякла з-пад нагляду польскай жандармерыі ў Смаленск, а адтуль у Маскву", — успамінала пазней П.Бадунова.

Палута Бадунова. Гэты партрэт намаляваў Язэп Драздовіч у 1923 годзе.

У Маскве П.Бадунова прадстаўляла Партыю беларускіх эсэраў, якую яна разам з Тамашом Грыбам стварыла пасля расколу Грамады. Там яна вяла перамовы ў ЦК РКП(б). Але бальшавіцкія ўлады не хацелі супрацоўнічаць з эсэрамі. 3 сакавіка 1921 года ў Мінску П.Бадунову з сябрамі па партыі арыштавала ВЧК, абвінаваціўшы ў антысавецкай дзейнасці. Палуту перавезлі ў Маскву і пасадзілі ў сумна вядомую Бутырскую турму, адкуль праз паўгода амаль непрытомную яе прывезла ў Мінск сястра Марыя.

У 1923 годзе П.Бадунова нелегальна выехала ў Прагу, пачала актыўную дзейнасць разам з Тамашом Грыбам. Чэкісты, якія пільна сачылі за ёю, называлі яе "стаўпом эсэраўскага беларускага руху". У 1924 годзе Палута цяжка захварэла і на пачатку 1926 года, паверыўшы абяцанням савецкіх улад аб адраджэнні Беларусі, наважылася вярнуцца на Бацькаўшчыну.

На пачатку 1930 года, калі ГПУ пачало арышты "нацдэмаў", Палута Бадунова па парадзе сяброў з'ехала да брата ў Нававеліцу. Працавала там настаўніцай, а таксама на курсах беларусазнаўства ў Гомелі. За хворай жанчынай быў наладжаны таемны нагляд, а ў верасні 1937 года яе арыштавалі і асудзілі на 10 гадоў папраўча-працоўных лагераў. Тым часам НКВД пачало маштабную аперацыю — вынішчэнне "антысавецкага падполля". На ролю кіраўніка эсэраўскай групы "прызначылі" Палуту Бадунову. 25 траўня 1938 года яе судзілі другім разам і прыгаварылі да расстрэлу.

Але пакуты мужнай жанчыны на гэтым не скончыліся. Пяць месяцаў знаходзілася яна ў гэтак званым "особом корпусе". Туды следчыя звычайна накіроўвалі засуджаных на смерць, якія, на іх думку, не далі дастаткова праўдзівых паказанняў. Катавалі тут бязлітасна, бо юрыдычна гэтых людзей ужо не існавала. Палута Бадунова была расстраляная 29 кастрычніка 1938 года ў Мінску, магчыма, у Курапатах. У пэўным сэнсе яе жыццёвы шлях увасабляе ўзнёсласць і трагізм нацыянальна-вызвольнага руху, цяжкі шлях нашай краіны да незалежнасці.

Таццяна ПРОЦЬКА.

Тэксты да ілюстрацый падрыхтаваў Зьміцер САНЬКО.

АСОБА

Неўтаймаваны прафесар Савіцкі

...На ўстаноўчы з'езд Беларускага Народнага Фронту 24 чэрвеня 1989 года ён ехаў ужо без страху, бо зразумеў: без змагання не ўсталюецца ў Беларусі нацыянальная ідэя, якую шмат гадоў душылі, вытручвалі царскія, польскія і камуністычныя ўлады.

Прафесар Мікола Іванавіч Савіцкі — вядомая асоба сярод дэмакратычнай грамадскасці краіны. Самааддана ўзбагачаў ён ведамі не адно пакаленне студэнтаў БДЭУ, амаль 20 гадоў працуючы загадчыкам кафедры "Вылічальныя машыны і праграмаванне на ЭВМ", дэканам факультэта. Напісаў больш за сотню грунтоўных навуковых прац па сваёй спецыяльнасці, падручнік, які вытрымаў тры выданні ў Маскве і па якім займаліся студэнты былога СССР, стварыў першую тыпавую праграму па машыннай апрацоўцы эканамічнай інфармацыі і шмат яшчэ чаго надзвычай карыснага.

Першым з выкладчыкаў ВНУ у 1990 годзе ён пачаў чытаць інфарматыку і вылічальную тэхніку па-беларуску. А ў хуткім часе выдаў "Руска-беларуска-англьскі слоўнік па інфарматыцы і вылічальнай тэхніцы", стаў аўтарам першых вучэбных дапаможнікаў па сваёй галіне для студэнтаў на роднай мове. Гэты няўрымслівы, нераўнадушны чалавек актыўна выступаў і выступае ў абарону роднага слова, не мяняе сваіх патрыятычных поглядаў і не здымае з грудзей бел-чырвона-белы сцяжок, з якім і ўваходзіў на кафедру і ў студэнцкую аўдыторыю. За ўсё гэта і зведаў "ласку" цяперашняй улады.

...Пасля ўдзелу ў зборы подпісаў за Зянона Пазьняка прафесар Савіцкі быў пазбаўлены магчымасці працаваць са студэнтамі. Ды лічыць, што навуковую думку, нацыянальную ідэю, грамадзянскі імпэт ніхто спыніць не ў сіле. І ён працуе, выдае новыя кнігі — праўда, ужо за мяжой. А яны ж павінны выдавацца на Радзіме!

Прыйдзе час — будзе годная ацэнка ўсяму, што робяць такія адданыя Бацькаўшчыне людзі, як Мікола Савіцкі. Шмат вольнага часу і зараз аддае ён грамадскай дзейнасці. Узначальваў Мінскую гарадскую арганізацыю ГА "Таварыства беларускай мовы імя Ф.Скарыны" і здолеў зрабіць нямала. Помняцца шматлюдныя цікавыя мерапрыемствы, вечарыны, тагачасныя сустрэчы ў працоўных калектывах, сумесная дзейнасць з гарадскім клубам "Спадчына" пад старшынствам А.Белага, ушанаванне памяці выбітных гістарычных асоб...

Мікола з жонкай Глафірай і ўнучкай Альжбетай.

Усё гэта давала плён, спрыяла прыхільнасці бацькоў да навучання дзяцей па-беларуску. Цяпер гэта, на жаль, — толькі ўспаміны. У сённяшніх варунках беларуская мова амаль выключана з усіх сфер грамадства.

Але Мікола Іванавіч, як і яго сябры, складваць крылы не збіраецца. Па-ранейшаму без прафесара Савіцкага цяжка ўявіць мерапрыемствы ў абарону незалежнасці Беларусі, нашай мовы, гістарычнай спадчыны, акцыі грамадзянскага пратэсту. Помніцца даўні характэрны эпізод: 4 студзеня 1995 года ў абарону газеты "Свабода" яе чытачы сабраліся ля Дома урада. Міліцыя прапусціла ў Дом урада прадстаўнікоў пратэстуючых (сярод іх быў і М.Савіцкі), але ўжо на выхадзе пачала іх хапаць. "Абаронцы парадку" — ладныя дзецюкі, паваліўшы саліднага прафесара на зямлю і затыкаючы яму ягонай шапкай рот, павалаклі ў міліцэйскі аўтобус. Галава прафесара грукала па зямлі... У выніку суд — і акрэсцінскія нары на пяць сутак.

Гэты пачварны выпадак стаў пачаткам рэпрэсій сучасных улад над нацыянальнай інтэлігенцыяй.

Другім разам, вяртаючыся з мітынгу пратэсту, ён трапіў на заслону амапаўцаў. У свядомасці Міколы Іванавіча застаўся толькі струмень газу ў твар і ўдар дручка па галаве. Шпіталь. Доўгія безвыніковыя суды з МУСам за атрыманую знявечанасць... Сённяшняя ўлада змагаецца з апазіцыяй не толькі турмой, газам, дручкамі АМАПа, а і вялікімі штрафамі. За тое, што прафесар абараняў ад беспадстаўнага міліцэйскага хапуна ні ў чым не павінную дзяўчынку падчас акцыі "Так жыць нельга", суддзя Савецкага раёна Р.Казадаеў пакараў яго штрафам у 500 тысяч рублёў.

...20 студзеня гэтага года Міколу Іванавіча напаткала няшчасце. Памерла маці Надзея, якая пражыла доўгае і цяжкое жыццё, выхавала чатырох дзетак. І, нягледзячы на гады, удзельнічала ў мерапрыемствах у абарону Бацькаўшчыны: лёс Беларусі яе вельмі хваляваў.

4 лютага Міколу Савіцкаму спаўняецца 70 год. Ён будзе рады пачуць у гэты дзень сваіх сяброў і тых, хто яго ведае і паважае. А такіх — шмат па ўсёй Беларусі і па-за яе межамі. І я шчыра віншую цябе, дарагі сябра!

Ад рэдакцыі. *Калектыў і чытачы "Народнай волі" ў сваю чаргу шчыра віншуюць знанага навукоўца, грамадскага дзеяча і нязломнага патрыёта Беларусі Міколу Іванавіча Савіцкага з юбілеем, зычаць яму добрага здароўя і новага плёну ў высакародных справах.*

Мікола ЛАВІЦКІ.

СПОРТ

Міма чэмпіянату Еўропы

У Славацкім горадзе Трнава прайшоў турнір другой адборачнай групы чэмпіянату Еўропы-2005 па футзале. На жаль, беларуская зборная не здолела выйсці з групы. Акрамя нашых суайчыннікаў, за выхад на першынство кантыненту змагаліся каманды Украіны, Румыніі і Славакіі.

Зборная Беларусі перамагла румынскую каманду з лікам 4:1, згуляла ўнічыю са славакамі і саступіла зборнай Украіны 1:4.

Пераможцам гэтага квартэта сталі ўкраінцы, якія выйгралі ва ўсіх трох сустрэчах. Другімі фінішавалі славакі, якія ў трох гульнях набралі 4 ачкі. Столькі ж на рахунку беларусаў, але з-за горшай розніцы забітых і прапушчаных мячоў нашы на трэцім месцы ў выніковай табліцы. На апошнім радку — румыны, якія прайгралі ўсе тры сустрэчы.

Сталі вядомы сапернікі нашых баскетбалістаў

Днямі ў французскай сталіцы адбылася жараб'ёўка баскетбольных чэмпіянатаў Еўропы-2004 сярод юнакоў і дзяўчат у дзвюх узроставых групах.

У фінальнай стадыі мужчынскага маладзёжнага чэмпіянату Еўропы, які адбудзецца ў чэшскім горадзе Брно з 23 ліпеня па 1 жніўня, зборная Беларусі згуляе ў групе B разам са зборнымі Літвы, Грэцыі, Славеніі, Украіны, Сербіі і Чарнагорыі.

Беларускія юнакі (U-16) паспрабуюць свае сілы ў дывізіёне B, каб прабіцца ў эліту. Сапернікамі нашых баскетбалістаў стануць каманды Кіпра, Эстоніі, Украіны, Партугаліі, Балгарыі, Румыніі, Албаніі і Босніі і Герцагавіны. Гэты турнір пройдзе з 6 па 15 жніўня ў Балгарыі.

А вось юнацкая жаночая зборная Беларусі (U-16) выступіць у дывізіёне A. Гэты турнір пройдзе з 30 ліпеня па 8 жніўня ў італьянскай Біэлле. Беларуская зборная выступіць у групе C разам з немцамі, туркамі і славакамі.

Вячаслаў Глеб будзе гуляць за «Гамбург»

Беларускі футбаліст нямецкага "Штутгарта" Вячаслаў Глеб быў выкуплены ў гэтай каманды за 400.000 еўра нямецкім "Гамбургам". Наш дваццацігадовы суайчыннік падпісаў кантракт на два з паловай года з магчымасцю працягнуць пагадненне яшчэ на адзін сезон.

Падрыхтаваў Віталь ГАРБУЗАЎ.

КРИМИНАЛ

Детоубийцы

Рабочие гомельского "Водоканала", производившие ремонтные работы летним днем в городском парке культуры и отдыха имени Луначарского, буквально остолбенели от увиденной жуткой картины — молодой мужчина, вытащив ребенка из детской коляски, зашел в реку Сож по пояс и опустил младенца с головой в воду. Шоковое состояние работяг через несколько секунд сменилось активными действиями — бросившись следом, они спасли дитя и скрутили сопротивлявшегося, изрядно выпившего "герасима".

Кто-то из присутствовавших по мобильному сообщил на "02", и через несколько минут разбором происшествия занялись работники милиции.

Как впоследствии установлено следственными органами и Гомельским областным судом, чета с ребенком отдыхала на берегу в парке. Как водится, не обошлось без выпивки. Последовавшая затем ссора родителей привела отца к умышленным действиям, направленным на лишение жизни ребенка. В суде 30-летний нигде не работающий Владислав Никольский попытался свалить вину на помутнение разума. Не вышло — проведенная судебно-психиатрическая экспертиза дала заключение о полной вменяемости обвиняемого — хронического алкоголика. Его действия судом квалифицированы как покушение на умышленное убийство малолетнего, находящегося в беспомощном состоянии.

Десять лет лишения свободы в исправительной колонии усиленного режима и принудительное лечение от хронического алкоголизма — итог прогулки в зоне отдыха с выпивкой.

Более трагически закончилось празднование в квартире дома по улице Тимофеенко дня рождения (и по случайному совпадению работника гомельского "Водоканала") Сергея Шпуталова. Когда гости разошлись, 27-летнему имениннику показалось поведение сына "слишком шумным".

Схватив не достигшего трехлетнего возраста малыша на руки, пьяный отец швырнул его... в окно. Разбив стекло, ребенок упал на землю с пятого этажа. Помощь вскоре прибывших медиков оказалась бесполезной — смерть от полученных при падении повреждений наступила мгновенно. С прибывшими затем работниками милиции виновник трагедии попытался вступить в драку — пришлось применять спецсредства. И в этом случае заключение судебно-психиатрической экспертизы было однозначно — обвиняемый, несмотря на опьянение, "мог сознавать фактический характер и общественную опасность своих действий и руководить ими..." Говоря простым языком — сознательно совершил убийство.

В суде обвиняемый попытался свалить всю ответственность на супругу — якобы это дело ее рук. Не удалось. Все тот же областной суд лишил сыноубийцу свободы на четырнадцать лет, которые виновник проведет в исправительной колонии усиленного режима.

Михаил ОГОНЬКОВ.

ТЭНІС: КУБАК ДЭВІСА

Да пачатку матча 1/8 фіналу Кубка Дэвіса паміж зборнымі Расіі і Беларусі застаецца 2 дні

Цэны выраслі з хуткасцю палёту мяча

Зборная Расіі па тэнісе, якая прыехала пазаўчора ў Мінск, спачатку спынілася ў гасцініцы "Мінск", а затым вырашыла і апрабаваць корт у пераробленым футбольным манежы...

Учора зранку расіяне таксама размінаюся на корце. А журналісты, якія прыйшлі ў манеж, былі ў немалой ступені здзіўлены. Абяцаная акрэдытацыя з 10.00 была цудоўным чынам адменена. Супрацоўнікі прэс-службы толькі развodзілі рукамі: "Акрэдытуем пазней. Пакуль вытворчыя накладкі..."

Між тым сам корт выглядае проста цудоўна — папрацавалі на славу. *"Расіяне ў захапленні, прэтэнзій аніякіх",* — кажа прэзідэнт Асацыяцыі тэніса Беларусі **Сямён Каган**.

Рыхтуюцца да прыезду і расійскія балельшчыкі. Напрыклад, на сайце Федэрацыі тэніса Расіі прапаноўваецца тур на матч у Мінск за 465 долараў ЗША (сюды ўваходзіць пражыванне ў гасцініцы "Юбілейная", авіяпералёт эканом-класам і білеты I катэгорыі на ўсе 3 дні турніру).

"На сёння расійскімі балельшчыкамі ўжо выкуплена каля 60 білетаў, — расказаў учора карэспандэнту "Народнай волі" супрацоўнік дырэкцыі турніру "Кубак Крамля" **Марат Фёдараў**. — *Аднак плануем, што ў Мінск паедуць падтрымаць расіян недзе каля 200 аматараў тэнісу".*

Тур, як бачым, не вельмі і танны. А цэны на месцы ў VIP-ложы і наогул, можна сказаць, "атамныя" — камплект білетаў сюды на тры дні без абслугоўвання ў рэстаране каштуе 1500 долараў, з абслугоўваннем — 3 тысячы "зялёных".

Нагадаем, што для больш простага люду білеты прадаюцца па цане ад 10 да 40 тысяч. Аднак іх, кажуць, набыць не так проста.

Шаміль ТАРПІШЧАЎ, капітан зборнай Расіі: «Марат Сафін, магчыма, не будзе гуляць...»

Учора капітан расійскай каманды **Шаміль Тарпішчаў** *разам з тэнісістамі* **Міхаілам Южным, Мікалаем Давыдзенкам і Ігарам Андрэевым** *правялі ў манежы прэс-канферэнцыю.*

"Перш-наперш хачу сказаць, што перавага ў гэтым матчы на баку беларусаў, — зрабіў камплімент нашым тэнісістам Тарпішчаў. — *Максім Мірны ў вас — першая ракетка свету ў парным разрадзе, таму нам прыйдзецца вельмі нялёгка. Наш першы нумар, Марат Сафін, прылятае ў Мінск толькі заўтра, 4 лютага, і не факт, што ён будзе наогул прымаць удзел у матчы. Пасля цяжкіх гульняў на Адкрытым чэмпіянаце Аўстраліі Марат толькі сёння прыбыў у Маскву, і абсалютна невядома, як у яго пройдзе пасля аўстралійскага клімату працэс акліматызацыі".*

На пытанне журналістаў *"А ўсё ж ці прыедзе падтрымаць землякоў іх "запасны ігрок", першы прэзідэнт Расіі Барыс Ельцын?"* капітан расіян адказаў, што не валодае дакладнай інфармацыяй. *"Я павіншаваў Барыса Мікалаевіча 1 лютага з Днём яго нараджэння, аднак наконт яго прыезду на матч мы не размаўлялі".*

Шаміль Тарпішчаў дадаў, што турнір абавязкова наведаюць вядомыя людзі з Масквы. *"Прыедуць дзяржсакратар Саюза Беларусі і Расіі Павел Барадзін, былы першы віцэ-прэм'ер Расіі Алег Саскавец, былы міністр унутраных спраў Расіі Віктар Ерын",* — сказаў ён.

Алесь СІВЫ, Віталь ГАРБУЗАЎ.

СИТУАЦИЯ

Гражданская война местного масштаба

Седьмой год ее в одиночку ведет семья жителя поселка Юбилейный Минского района Анатолия Микулича. Противник — чиновничья братия — проигрывает, несет огромные финансовые потери, но не хочет сдаваться.

У Анатолия и Марии пятеро детей: четыре дочери и сын. Но глава семейства и его половинка никогда не слышали упреков в свой адрес: мол, зачем вы столько нарожали и тому подобное, ибо с протянутой рукой по исполкомовским кабинетам не ходили, в очередях за гуманитарной помощью не стояли; рассчитывают только на свои силы, от государства им ничего не надо. Нет, кое-что требуется, но не от абстрактного государства, а от конкретных чиновников, этаких ржавых винтиков в колесах бюрократической системы. А надо всего ничего: "Не мешайте жить и детей растить". Для Микуличей, как и для большинства белорусских семей, это главное.

— Я несу ответственность за каждого своего ребенка, — говорит Анатолий. — На мне и ответственность за их будущее...

Микулич поставил себе задачу обеспечить дочерей и сына отдельными квартирами. Для этого живет и работает. А мужик он упрямый. К слову, почти двадцать лет назад Анатолий Михайлович, будучи коммунистом, весьма ответственно отнесся к "горбачевскому" антиалкогольному указу и объявил себе "сухой закон". С тех пор не употребляет ни спиртного, ни табака. Так что слово держать умеет. И жилищную программу для своих наследников начал успешно выполнять почти десять лет назад. Вот только мирным путем сделать это оказалось трудно.

Сам себе адвокат

В начале 1994 года Минский государственный аграрно-коммерческий колледж за оказанные услуги выделил Минской райагропромтехнике, где тогда работал инженером Микулич, три квартиры в строящемся доме в деревне Сенница. От своего предприятия Анатолий Михайлович получил разрешение купить за полную стоимость две из них: одно- и трехкомнатную.

Микулич в долги влез, но требуемую сумму (по тем временам — более 170 миллионов рублей) частями внес на счет колледжа в положенные сроки. Правда, дом на улице Набережной вместо второго квартала 1994 года был принят в эксплуатацию лишь в декабре 1996 года.

Это еще полбеды. Проблемы возникли, когда без пяти минут хозяин увидел свою однокомнатную квартиру. То, что она оказалась без отделки, — еще четверть беды, к этому Анатолий был готов, а вот ее габариты явно не соответствовали тем, за которые он платил. Вместо обещанных 35 квадратных метров жилплощадь составила всего 29 "квадратов".

Николай Каминский, директор колледжа, выступавшего заказчиком строительства дома, к претензиям по поводу такой "усушки" отнесся, мягко выражаясь, более чем хладнокровно, и Микулич пошел по инстанциям. И ходил-бродил аж целый год.

Это у них там, на Западе, если, конечно, верить кино, чуть что — сразу: "Обратитесь к моему адвокату". У нас же, хотя юристов нынче побольше будет, чем доярок в колхозах, до всего ножками доходить нужно, ибо услуги стряпчих стоят немалых денег. И Микулич стал сам себе адвокатом.

Дабы не утомлять читателя, оставлю за кадром многочисленные подробности "путешествий" Анатолия по кабинетам. Исход этого дела завершился (кстати, не с первой попытки) в суде Минского района и города Заславля 18 мая 1998 года. Взамен "усохшей" однокомнатной суд принял решение взыскать с колледжа в пользу многодетного отца 489.170.500 рублей и в доход государства 48.917.100 рублей. Таковой, к месту заметить, оказалась цена "хладнокровия" директора Николая Каминского за действия, выражаясь юридическим языком, "ущемляющие права граждан". По словам Микулича, он на досуге на калькуляторе подсчитал, что с учетом индексации и прочих денежных пертурбаций семья получила примерно на четыре тысячи долларов больше, чем затратила на покупку этой злосчастной квартиры. Понятно, что не из кармана директора. Но все это было только прелюдией к началу настоящей гражданской войны местного масштаба.

Месть упрямого чиновника?

На ступеньках райсуда, говорил Анатолий Михайлович, проигравший дело Каминский обронил в его адрес: мол, с однокомнатной ты победил, а вот трехкомнатная никогда твоей не будет. Факт недоказуемый, свидетелей нет, но, исходя из последующих событий, можно предположить, что был и дым, и огонь.

Попытка оформить в собственность трехкомнатную квартиру в доме на Набережной закончилась неудачей. Каминский отказался выдать необходимые документы, заявив, что Микулич не расплатился за нее сполна. Адвокат-самоучка на сей раз изменил тактику: не стал писать жалобы на незаконные действия чиновника, а заплатил немалую госпошлину и обратился в райсуд с иском к колледжу о признании права на собственность.

— Я был готов, что не так просто все будет, опыт уже накоплен, — рассказывает Анатолий. — Но не подозревал, что рассмотрение дела затянется на многие месяцы. В суд ходил как на работу.

Опять же опущу нудные для читательского глаза подробности. Судиться Микулич начал в декабре 2001-го, а относительно свободно вздохнул и покинул храм Фемиды почти победителем 26 декабря 2003 года.

— Знаете, — продолжает Микулич, — в суде я был не только истцом, участником процесса, но и свидетелем... Свидетелем того, как один государственный чиновник защищал другого госчиновника. А какой еще вывод можно сделать о поведении судьи Минского райсуда Кульбицкой? Именно по запросу суда, не по моему, как после Кульбицкая написала в мотивировочной части своего решения, Республиканский научно-технический центр по ценообразованию в строительстве сделал заключение о том, что я за свою квартиру переплатил колледжу 7 миллионов 756 тысяч рублей. Ответчик предоставил расчет Минского областного центра, в котором уже я должен колледжу 4 миллиона 670 тысяч рублей. Есть документы, подтверждающие, что он неверен, но судья почему-то углубляется в дебри цифр и принимает во внимание заключение Министерства архитектуры и строительства, согласно которому моя задолженность составила... 87 тысяч 700 рублей. А ведь есть в деле письмо того же министерства, в котором сообщается, что это ведомство не уполномочено проводить такие расчеты. И при этом суд признает мое право собственности на квартиру.

Анатолий Михайлович уверен, что судья Кульбицкая приняла неверное решение, из-за которого разбирательство этого гражданского дела затянулось на два года.

Решение райсуда обжаловали по очереди: Минская межрайпрокуратура, прокуратура Минской области, прокуратура республики, но во всех судебных инстанциях, вплоть до Верховного суда, просьбы отменить и направить дело на новое рассмотрение отклоняли. Хотя и ежику понятно, что собственником вещи можно стать только после полной, до копеечки, оплаты.

Микулич, считая, что он никому ничего не должен, заплатил эти 87.700 рублей и стал собственником. Но история еще не закончена. Директор колледжа Каминский теперь уже требует, грозя судом, оплатить задолженность по квартплате, которая накопилась с 1996 года. В первом письме указывается сумма почти в два миллиона рублей, во втором она "усохла" (по каким только расчетам?) до 824 тысяч. К месту заметить, по решению суда колледж (не директор же!) как проигравшая сторона обязан заплатить Микуличу госпошлину в сумме 990 тысяч рублей. Это и многое другое, не удивляйтесь, более всего и возмущает многодетного отца:

— Кто считал, сколько государственных денег, сколько рабочего времени было потрачено зря только из-за упрямства одного чиновника? В ходе разбирательства моего дела десятки специалистов, даже того же Министерства архитектуры, были оторваны от своих служебных обязанностей. В суды они приезжали на казенных машинах, жгли бензин... Да, я выиграл, но у кого? У государственного чиновника, зарплату которому мы обеспечиваем своими налогами, который может творить произвол, тратить на это же государственные деньги и ему ничего за это не будет. Или, наоборот, будет повышение. Судья Кульбицкая, считаю, заволокитила это дело, теперь работает в областном суде. Нельзя сдаваться, опускать руки, за свои права нужно бороться. Иначе они нас закопать могут...

Виталий ЧИЖОВСКИЙ.

4

лютага

СЕРАДА

Усх. 7.53 Зах. 16.55

Даўж. дня 9.02

Поўня 6 лютага

105 гадоў з дня нараджэння Р.М. Лінькова (1899—1961), Героя Савецкага Саюза, аднаго з кіраўнікоў партызанскага руху ў Брэсцкай і Баранавіцкай абл. у Вялікую Айчынную вайну

90 гадоў з дня нараджэння А.І. Грыгор'ева (1914—1987), аднаго з кіраўнікоў партызанскага руху ў Віцебскай вобласці

75 гадоў з дня нараджэння Л.Ц. Баразны (1929—1972), беларускага мастака

70 гадоў з дня нараджэння А.С. Ліса, беларускага фалькларыста, літаратуразнаўца, краязнаўца, доктара філалагічных навук

Среда, 4 февраля

БТ

07.00, 08.00, 09.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.00 Новости.
07.05, 08.10 "Доброе утро, Беларусь!".
08.45, 12.10, 14.45, 16.45, 00.05 "Моя страна".
09.05 Сериал **"Мисс Марпл".**
10.10 "Самозванцы-2". Сериал.
11.05, 17.30 "Скарлетт". Сериал.
12.25 Комедия **"Год кометы".** (США).
14.05 "На перекрестках Европы".
15.15 Сериал **"Вспомнить все".**
16.05 "5х5".
17.05 Сериал **"Неугомонный Диди".**
18.30 "Кстати".
19.05 Сериал **"Мисс Марпл".**
20.05 "Самозванцы-3". Сериал.
21.00 Панорама.
21.50 "Портреты современников. Александр Шилов".
22.00 Триллер **"Стрекоза".** (США-Германия, 2002 г.).
23.50 "Чемпионы. Руслан Салей".

ОНТ

07.00 "Наше утро".
09.00, 18.00, 20.30, 22.55 Наши новости.
09.05, 19.10 "Земля любви, земля надежды". Сериал.
09.50, 22.00 Сериал **"Следующий" ("Next-3").**
10.40 "Не только о футболе".
11.00 "Дом".
11.45 Дисней-клуб.
15.05 "Город женщин".
15.40 Сериал **"Берег мечты".**
16.30 "Угадай мелодию".
16.55 "Большая стирка".
18.10 "Дом".
20.00 Время.
21.00 Сериал **"Моя граница".**
23.05 "Ворота в рай". Док.фильм.
23.45 "Брачные игры животных".

Организация сдает в аренду

ОФИСНЫЕ ПОМЕЩЕНИЯ

по улице Притыцкого:
Общая площадь 190 м2, евроремонт, отдельный вход, автостоянка.

Тел: (017) 232- 92- 02

РОССИЯ

07.45 Сериал **"Подари мне жизнь".**
08.50 "Короткое замыкание".
09.50, 22.50 Вести. Дежурная часть.
10.00, 16.00, 19.00 Вести.
10.30, 19.30 Местное время. Вести-Москва.
10.50 "Что хочет женщина".
11.50, 21.00 Сериал **"Неотложка".**
16.10 Сериал **"Кобра. Антитеррор". "Охота на первого".**
17.00 Сериал **"Спас под березами".**
17.55 Сериал **"Тайны следствия".**
19.30 Местное время. Вести-Москва.
19.50 Спокойной ночи, малыши!
19.55 Сериал **"Подари мне жизнь".**
22.00 Вести+.
22.20 "Авторитет" с Дмитрием Киселевым".
23.05 Фильм **"Любовь по заказу".** (1993 г.).

НТВ

09.00, 11.00, 16.00, 18.00 Сегодня.
09.25 Кулинарный поединок.
10.15 "Страна советов".
14.35 "Принцип домино".
16.30 Сериал **"Она написала убийство".**
17.35 Протокол.
18.40, 22.50 Сериал "Стилет".
19.50 Сериал **"Я все решу сама".**
21.00 "Страна и мир".
21.35 Красная стрела.
21.45 Сериал **"Без следа: между двумя пропастями".**

ЛАД

06.30 Euronews.
08.00, 14.00, 20.00 Новости.
08.10 Площадь искусств.
08.35, 22.05 Сериал **"Проклятый уютный дом".**
09.35 "Сад мечты".
10.05, 18.30 "Между нами, женщинами".
10.30, 21.15 Сериал **"Грешная Анхелика".**
11.15, 12.55 "Обычный необычный день".
11.50 Фильм **"Овод".** 1-я серия.
13.25 Мультфильмы.
14.10 Мультиклуб.
15.05 Сериал **"Зеркало, зеркала".**
15.25 "Человек строит дом". Мультфильм.
15.45 "Не зевай!".
15.55 Тележурнал "Бум".
16.25 "Неизвестный Наполеон". Сериал.
16.55 "Росчерк времени".
17.10 "Цена победы". Док.фильм.
17.35 Сериал **"Записки о Шерлоке Холмсе".**
18.50 Кинороман **"Овод".** 2-я серия.
20.15 Колыбельная.
20.30 "Дела семейные".

ТВ ЦЕНТР

04.45 Информационно-развлекательный канал "Настроение".
07.45 Газетный дождь.
07.55 "Страсти по Саломее". Сериал.
08.40, 19.55 "Клетка". Сериал.
09.40 Телемагазин.
10.00, 13.00, 17.00, 21.00 События. Время московское.
10.15 Телеканал "Дата".
11.05 "Город на краю".
11.25 Обыкновенные истории.
11.55 Квадратные метры.
12.10, 22.50 Петровка, 38.
12.30 Деловая Москва.
13.15 "Инспектор Кестер". Сериал.
14.30 Мода non-stop.
15.00 Регионы: прямая речь.
15.30 Ступеньки.
16.00 "Тайны Ниро Вульфа". Сериал.
17.15 Черные береты.
18.00 "Разлученные". Сериал.
18.50 Пять минут деловой Москвы.
18.55 "Любовь императора". Сериал.
21.45 "Валерий Чкалов". Док.фильм.
22.20 Времечко.
23.10 25-й час. События. Время московское.
23.30 Серебряный диск.
23.50 "Игра в кости". Сериал.
00.40 "Синий троллейбус".

СТВ+RenTV

06.25, 15.40 "Пауэр рейнджерс, или Могучие рейнджеры в космосе". Сериал.
06.50 "Близнецы судьбы". Мультсериал.
07.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.45 "24 часа".
07.50, 20.00 "СТВ-спорт".
08.05, 18.00 "Минщина. Люди, события, факты".
08.15, 20.15 "Минск и минчане".
08.30, 23.05 "Технология".
08.40 Мелодрама **"President и его женщины".** (Россия, 1996 г.).
10.20, 20.40 "Автопанорама".
10.40 "Закон и криминал".
10.50 "Дикая планета".
11.30 "Горячий лед".
12.00 "Час суда".
13.00 "Диалог со всем миром".
13.50, 18.30 "Конференция маньяков". Сериал.
14.45 "ОБЖ, или ОБыск не нуЖен". Сериал.
15.15 "Рыцари света". Мультсериал.
16.00 "Дом, который построю я".
16.20 "Тема дня".
17.00 "Агентство". Сериал.
17.30 "Вовочка-2". Сериал.
18.15 "Планета людей".
20.25 "Добрый вечер, малыш...".
20.55 Драма **"Две жизни".** (США, 2000 г.).
23.15 "Новости СНГ".
23.30 "Проект "Отражение".
00.00 "Бес в ребро". Сериал.

EUROSPORT

09.30 Сноуборд.
11.00 Евроголы.
12.00 Футбол.
13.45 Снукер.
19.00 Футбол.
21.00 Фигурное катание.
22.30 Конный спорт.
23.30 Гольф.
01.00 Футбол.

8-Й КАНАЛ

17.30 "Мультпарад" от "Бюргера".
17.45 Худ.фильм **"Легенда-2".**
19.15 "Атомик Филмз" и "К-видео" представляют...
19.25 "Цаук" приглашает...
19.30 Сериал **"И это все о нем...".**
20.45 "Вечарніца".
21.00 Европа сегодня.
21.30 Худ.фильм **"Форсаж".**

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: (017) 206-68-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 206-69-04, 206-69-06.
E-mail : nv@promedia.by
http://nv.promedia.by

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, правы ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай.

Ліцэнзія на выдавецкую дзейнасць ЛВ №448 ад 15 мая 2000 г. (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Нумар газеты аддрукаваны з дыяпазітываў заказчыка на ААТ «Красная звезда», 220073, г.Мінск, 1-ы Загарадны завулак, 3. Падпісаны ў друк у 15.00. Аб'ём 2 друк. аркушы. Тыраж: 27 560 экз. Заказ № 580.